

MINNISBLAÐ

Til: Efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis

Frá: Skrifstofu viðskipta og markaða - Atvinnuvegaráðuneytið

Dags: 14. október 2026

Efni: Umsagnir um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006 (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestur o.fl.) þingmál 77. - Viðbrögð atvinnuvegaráðuneytis.

Vísað er til beiðni efnahags- og viðskiptanefndar, dags. 6. október, til atvinnuvegaráðuneytis um minnisblað vegna nýrra atriða í umsögnum sem borist hafa nefndinni í máli nr. 77: ársreikningar (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestir o.fl.). Um er að ræða 10 umsagnir. Í beiðni nefndarinnar kemur fram að óskað sé eftir afstöðu ráðuneytisins á nýjum atriðum í umsögnunum sem ráðuneytið telur þörf á að bregðast við. Einnig er óskað eftir að gerður sé samanburður á milli Norðurlandanna á endurskoðunarskyldu. Að lokum er óskað eftir áhrifamati á e-lið 5. gr. frumvarpsins, þ.e. heildareignir yfir a.m.k. 1.500.000.000 kr. Nánar tiltekið frekari upplýsingar og greiningu á fjölda þeirra sem verða endurskoðunarskyld.

Í minnisblaði þessu er gerð grein fyrir viðbrögðum ráðuneytisins við þeim umsögnum sem ráðuneytið telur þörf á að bregðast við. Jafnframt er gerð grein fyrir þeim atriðum sem óskað var sérstaklega eftir af hálfu nefndarinnar.

1. Umsagnir úr Samráðsgátt

Ráðuneytið hefur farið yfir umsagnir til nefndarinnar varðandi frumvarpið, þar koma fram ábendingar sem að mestu leyti eru í samræmi við fyrri umsagnir. Helstu athugasemdir umsagnaraðila lúta að eftirfarandi atriðum:

- a. Gerðar eru athugasemdir við hækkun stærðarmarka í 1. gr. frumvarpsins um 25%. Telja nokkrir umsagnaraðilar að um sé að ræða of litla hækkun og miða eigi við verðlagsþróun.

Ráðuneytið bendir hér á að sú hækkun stærðarmarka um 25% sem lögð er til í frumvarpinu sé innleiðing á tilskipun (ESB) 2023/2775 og í samræmi við þá hækkun sem kveðið er á um í tilskipuninni sem byggir á þróun mála í Evrópu. Með tillögu frumvarpsins er gætt meðalhófs til að tryggja stöðugleika og samræmi. Hækkun stærðarmarka í tilskipuninni og frumvarpinu miðar að því að draga úr kröfum til smærri félaga, en jafnframt að tryggja eftirlit þar sem áhætta er meiri hjá stærri félögum.

Í umsögnum koma einnig fram athugasemdir við stærðarmörk örfélaga í samanburði við tilskipunina. Ráðuneytið bendir hér á að samkvæmt tilskipun 2013/34/ESB (ársreikningatilskipuninni) geta aðildarríki verið með sérúrræði til einföldunar fyrir örfélög sem falla undir stærðarmörk örfélaga. Í því ljósi var á sínum tíma, árið 2016, sett upp valkvætt úrræði fyrir örfélög sem heitir „hnappurinn“ en það er valkvætt fyrirkomulag sem veitir viðkomandi

félögum heimild til að skila samkvæmt „hnappsreikningi“ með takmarkaðri fjárhagsupplýsingum en með hefðbundnum ársreikningum. Hnappsreikningur er einfölduð birting ársreiknings með takmarkaðri fjárhagslegri upplýsingagjöf og er undanþegin skoðun þriðja aðila (skoðunarmanna). Var þetta fyrirkomulag haft til hliðsjónar við útfærslu frumvarpsins og er ástæða þess að í frumvarpinu eru viðmiðunarmörk fyrir örfélög ekki hækkuð upp í þau hámarksviðmið sem tilskipun (ESB) 2023/2775 kveður á um. Umrædd viðmiðunarmörk fyrir örfélög eru þó með frumvarpinu hækkuð verulega, þ.e. úr 20 m.kr. í 50 m.kr. vegna heildareigna og úr 40 m.kr. í 100 m.kr. vegna hreinnar veltu. Með því eru rýmkuð verulega stærðarmörk þeirra félaga sem geta nýtt sér einföldunarkerfið með „Hnappnum“. Ef viðmiðunarmörkin eru hækkuð meira, t.a.m. með því að hækka fjölda ársverka úr þremur í tíu, kann það að mati ráðuneytisins að kalla á endurskoðun á þeirri einföldun sem hnappsreikningurinn veitir minnstu félögunum í dag.

- b. Gerðar eru athugasemdir varðandi orðalag frumvarpsins um „viðkomandi“ og „síðastliðið“ reikningsár. Telja umsagnaraðilar að orðalagið sé óskýrt og geti leitt til mismunandi túlkunar í framkvæmd. Bent er á að slíkur óskýrleiki geti haft áhrif á það hvenær stærðarflokkun félaga breytist og hvenær endurskoðunarskylda tekur gildi.

Varðandi framangreinda athugasemd leggur ráðuneytið mikla áherslu á að ekki séu gerðar aðrar orðalagsbreytingar en þær sem lagðar eru til í frumvarpinu, hvað þetta atriði varðar. Ekki er með frumvarpinu um efnislega breytingu að ræða heldur einungis verið að samræma orðalag innan laganna.

Skilgreiningar 11. töluliðar 2. gr. laga um ársreikninga á stærð félaga voru lögfestar með lögum nr. 73/2016 um breytingu á lögum um ársreikninga. Í greinargerð með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 73/2016 segir að með frumvarpinu sé innleidd tilskipun Evrópusambandsins 2013/34/ESB sem fjallar um ársreikninga félaga og að skilgreiningar fyrir stærðarflokka félaga séu þær sömu og í tilskipuninni.

Í 3. gr. tilskipunar 2013/34/ESB er fjallað um flokkun fyrirtækja. Í 10. mgr. 3. gr. tilskipunarinnar er svo ákvæði sem samsvarar lokamálsgrein 11. tölul. 2. gr. ársreikningalaga, en þar segir:

Þegar fyrirtæki fer við dagsetningu efnahagsreiknings yfir eða hættir að fara yfir tvö af þeim þremur viðmiðunarmörkum sem tilgreind eru í 1. til 7. gr. hefur það ekki áhrif á að frávíkunum, sem kveðið er á um í þessari tilskipun, sé beitt nema það gerist tvö fjárhagsár í röð.

Af þessu er ljóst að ákvæði íslenskra laga og tilskipunar 2013/34/ESB eru sambærileg og að túlkun á þeim leiðir til sömu niðurstöðu, þ.e. að félag færist um stærðarflokk þegar það fer yfir eða undir tvö af þremur viðmiðunarmörkum í tvö ár samfellt, það er viðkomandi reikningsári og árinu þar á undan.

Í nýlegri ákvörðun endurskoðendaráðs reyndi á það hvenær félag yrði eining tengd almannahagsmunum - hvort að það gerðist á öðru eða þriðja ári. Eftir ítarlega skoðun á málinu, lögskýringargögnum, Evrópugerðum og framkvæmd í Evrópu var það niðurstaða endurskoðendaráðs að félag teldist stórt félag á öðru ári. Ljóst var að félagið fór yfir tvö af þremur viðmiðum d. liðar 11. tölul. 2. gr. laga um ársreikninga fyrir stórt félag á síðastliðnu og viðkomandi og reikningsári, 2022 og 2023. Endurskoðendaráð telur orðalag ákvæða laga um endurskoðendur og endurskoðun og laga um ársreikninga skýrt um það að umrætt félag hafi talist stórt félag og þar með eining tengd almannahagsmunum á reikningsárinu 2023, enda fór það yfir viðmiðunarmörk d. liðar 11. tölul. 2. gr. laga um ársreikninga það ár og árið á undan. Einnig hefur reikningsskilaráð

staðfest að félag eigi að færast á milli stærðarflokka þegar að það hefur fari yfir eða undir tvö af þremur viðmiðunarmörkum í tvö ár samfellt, það er viðkomandi reikningsári og árinu þar á undan.

Hugsunin með breytingunni í frumvarpinu var að samræma orðalag í lögnum og tryggja að túlkunin yrði eins og að hún yrði þannig að miðað yrði við tvö ár en ekki þrjú.

Ráðuneytið vísar jafnframt til þess sem fram kemur í greinargerð með frumvarpinu um 5. gr. en þar er vísað til þess að misskilnings hefur gætt hjá félögum um hvernig túlka eigi orðalagið „tvö næstliðin reikningsár“ og þess vegna sé lagt til að orðalaginu verði breytt í „viðkomandi og síðastliðið reikningsár“, sem er í samræmi við önnur ákvæði laganna. Með orðinu „viðkomandi“ er átt við árið N, þ.e. það reikningsár sem reikningsskilin sem verið er að gera tekur til. Með orðunum „og síðastliðið“ er átt við með árinu N-1, þ.e. árið á undan. Kveðið er á um tveggja ára regluna í 10. mgr. 3. gr. ársreikningatilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (2013/34/EEC) og tilgangur hennar er að tryggja meðalhóf og stöðugleika, hún ver félög gegn óþarfa byrðum vegna tímabundinna frávikna (t.a.m. að skila inn skýrslum sem leggjast einungis á herðar fyrirtækja af ákveðnum stærðarflokki ofl.) en tryggir jafnframt að varanleg breyting á stærð leiði til réttra upplýsinga, endurskoðunar og annarra skylda sem lögð er á félög.

Að mati ráðuneytisins er mikilvægt að sú orðalagsbreyting sem lögð er til í frumvarpinu haldist enda byggist hún á túlkun Evrópuréttar og félagaréttar til margra ára.

2. Samanburður á milli Norðurlanda á endurskoðunarskyldu

Reglur um endurskoðunarskyldu á Norðurlöndum eru ekki að öllu leyti sambærilegar. Ríkin byggja endurskoðunarskyldu sína á ársreikningatilskipun ESB sem gerir þá kröfu að meðalstór félög og stór félög verði að vera með endurskoðun ársreikninga. Tilskipunin veitir þó svigrúm fyrir aðildarríki að setja sín mörk lægra sem Norðurlöndin hafa nýtt sér.

Við skoðun á endurskoðunarmörkum annarra ríkja á Norðurlandöndum má sjá að þau hafa valið að setja mörkin neðar en viðmiðunarmörkin samkvæmt ársreikningatilskipuninni. Þar hafa einnig verið mismunandi endurskoðendur sem endurskoða ársreikninga, skráðir endurskoðendur („registrerede revisorer“) og svo löggiltir endurskoðendur („statsautoriserede revisorer“). Samkvæmt ársreikningatilskipuninni skulu löggiltir endurskoðendur endurskoða ársreikninga meðalstórra og stórra félaga en engin skylda er á endurskoðun ársreikninga lítilla félaga. Aðildarríkjunum er þó heimilt að setja ríkari kröfur varðandi endurskoðun undir viðmiðunarmörkunum í tilskipuninni. „Accountancy Europe“ gaf út skýrslu í janúar 2026 þar sem birt eru endurskoðunarmörk í Evrópu eftir hækkun stærðamarkanna sem verið er að innleiða með frumvarpi þessu, sbr. 1. gr. frumvarpsins. Í fyrrgreindri skýrslu má sjá að Norðurlönd eru með lægstu endurskoðunarskyldu í Evrópu. Viðmiðunarmörk fyrir endurskoðun á Íslandi sem lögð eru til í frumvarpi þessu eru hærri en á annar staðar á Norðurlöndunum.

Sjá meðfylgjandi töflu frá Félagi löggiltra endurskoðenda:

Land	Fjöldi starfsmanna (ársverk)	Tekjur	Eignir
Danmörk*	12	1.072.000	536.000
Danmörk**	50	14.873.000	7.369.000
Finnland	3	200.000	100.000
Noregur	10	597.000	2.305.000
Ísland	50	2.721.000	1.361.000
Svíþjóð	3	271.000	136.000

*Félög í Danmörku sem eru yfir þessum mörkum og að endurskoðunarmörkum mega velja milli ítarlegrar könnunar á ársreikningi (e. extended review) og endurskoðunar.

**Þegar þessum mörkum er náð er skylda að láta endurskoða ársreikninginn.

Einnig er áhugavert að skoða skýrslu Accountancy Europe um endurskoðunarmörk í Evrópu: <https://accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/2021/04/260121-Audit-exemption-thresholds-in-Europe-post-2023.pdf?v1>.

Lagt er til að hækkun endurskoðunarmarkar um 25% haldist og að ekki sé gengið lengra í hækkun endurskoðunarmarkanna að sinni, þar sem að í næsta mánuði leggur ráðherra fram frumvarp til nýrra heildarlaga um bókhald þar sem skylda þriðja aðila til yfirferðar á ársreikningi, yfirferð skoðunarmanns, verður að heimild en ekki skyldu eins og lögin kveða á um í dag. Þannig er verið að létta enn frekar álögur á minni félög varðandi yfirferð þriðja aðila á ársreikningum félaga. Yfirferð þriðja aðila hefur þótt mikilvægur liður í að tryggja gæði fjárhagsupplýsinga félaga fyrir viðskiptalífð.

3. Óskað eftir áhrifamati á e-lið 5. gr. frumvarpsins. Greining á fjölda þeirra sem verða endurskoðunarskyld.

Ráðuneytið leggur til að e-liður 5. gr. frumvarpsins verði óbreyttur. Markmiðið með ákvæðinu er að tryggja að félög með verulegar eignir falli ekki utan þess eftirlits sem endurskoðun endurskoðenda felur í sér, sem og þess eftirlits sem fram fer bæði hjá endurskoðendaráði sem hefur eftirlit með endurskoðendum skv. lögum nr. 94/2019 og ársreikningaskrá. Ársreikningar félaga sem falla undir endurskoðunarskyldu hafa að geyma ítarlegri upplýsingar um reikningsskil viðkomandi félaga. Ráðuneytið bendir á að gæta þarf þess að félag sem er með umtalsverðar eignir, þ.e. heildareignir upp á 1,5 milljarð króna, þurfi að fá endurskoðanda til þess að endurskoða ársreikninginn sinn en ekki bara bókara sem skilar síðan einföldum upplýsingum um reikningsskil inn til Skattsins með hnappinum. Það úrræði (hnappurinn) á einungis að vera fyrir allra minnstu félögin, þ.e. örfélög.

Ekki hefur náðst að afla viðeigandi gagna frá Skattinum varðandi greiningu á fjölda þeirra sem verða endurskoðunarskyld við þessa umræddu hækkun. Þær upplýsingar sem ráðuneytið hefur þó fengið frá Skattinum varðandi endurskoðunarmörk eru eftirfarandi:

4.4 Breytingar á fjölda þeirra sem uppfylla skilyrði endurskoðunarskyldu

Útreiknaður fjöldi og hlutfall félaga innan og utan stærðarmarka endurskoðunarskyldu fyrir og eftir breytingar á stærðarmörkum skv. frumvarpi má finna í töflum 6 og 7.

Tekjuár	Endurskoðunarskylda	Fjöldi f. br.	Fjöldi e. br.	Breyting
2023	Já	1.617	1.338	- 279
	Nei	46.917	47.196	+ 279
2024	Já	1.741	1.461	- 280
	Nei	48.888	49.168	+ 280

Tafla 6: Fjöldi félaga innan og utan stærðarmarka endurskoðunarskyldu fyrir og eftir breytingar á stærðarmörkum skv. frumvarpi.

Tekjuár	Endurskoðunarskylda	% f. br.	% e. br.	% Breyting
2023	Já	3,3	2,8	- 0,57
	Nei	96,7	97,2	+ 0,57
2024	Já	3,4	2,9	- 0,55
	Nei	96,6	97,1	- 0,55

Tafla 7: Hlutfall félaga innan og utan stærðarmarka endurskoðunarskyldu fyrir og eftir breytingar á stærðarmörkum skv. frumvarpi.

Niðurlag

Fulltrúar ráðuneytisins er reiðubúnir til að útskýra nánar efni þessa minnisblaðs til efnahags- og viðskiptanefndar, sem og svara öðrum spurningum nefndarinnar um frumvarpið.

Endurskoðun BT ehf.

Stórhöfða 33, 110 Reykjavík

Sími 553-1650

Netfang: endbt@endbt.is | endbt.is

Nefndarsvið Alþingis

Reykjavík, 3. september 2026

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006 (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestir o.fl.) – Mál nr. 77 á 158. löggjafarþingi.

Við sendum inn umsögn varðandi nokkrar greinar í frumvarpi til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006 og tillögur um breytingar og um afnám eldra ákvæðis.

Það virðist því miður vera mikil tilhneiging hjá sumum íslenskum embættismönnum að blýhúða lög og reglur. Það er einungis Alþingi sem getur stoppað slíkt. Á fyrri stigum frumvarps þessa höfum við og aðrir umsagnaraðilar ítrekað bent á óþarfar og illa rökstuddar blýhúðanir í því og lögnum en allt hefur komið fyrir ekki. Það þrátt fyrir skýra stefnu ríkisstjórnarinnar, a.m.k. í orði, gegn blýhúðunum.

Í greinargerð frumvarpsins er látið að því liggja að fylgja þurfi hér á landi nákvæmlega þeim 25% hækkunum fjárhagslegra stærðarmarkna í EUR sem gerðar voru á tilskipun Evrópuþingsins og tekin hefur verið upp í EES samninginn. Málið er þó ekki þannig, Evrópuþingið setur stærðarmörk, ramma, sem samningsríki eiga að halda sig innan. Nú þegar Evrópuþingið hefur loks hækkað allar fjárhæðir rammans vegna verðlagsleiðréttinga á evrusvæðinu er auðvitað rétt að Ísland fari að því fordæmi.

Alþingi hefur fjálast val um ákvörðun fjárhagslegra stærðarmarkna innan þess ramma sem Evrópuþingið hefur sett. Einfaldast væri að miða við sömu stærðarmörk og eru í ársreikningatilskipunin ESB og þá væri hægt að hækka ýmis stærðarmörk hér á landi langt umfram fyrrgreind 25% standi vilji til þess.

Því miður er almennt mikil vanþekking á störfum endurskoðenda og hvað hinar ýmsu áritanir þeirra á reikningsskil þýða. Þannig virðast sumir halda að endurskoðendur endurskoði alla þá ársreikninga sem þeir árita, óháð efnisinnihaldi áritunar. Þ.a.l. er það svo að hinir ýmsu aðilar gera kröfu um endurskoðun ársreikninga, jafnvel lítilla félaga, þó í raun ætlist þeir eingöngu til að endurskoðandi hafi yfirfarið ársreikningana og áriti þá með viðeigandi áritun. Þessa misskilnings eða vanþekkingar um áritanir endurskoðenda gætir einnig í ákvæðum sumra laga.

Í frumvarpinu segir: „...félög sem ekki falla undir endurskoðunarskylduna hér á landi skulu láta skoðunarmann yfirfara ársreikning félagsins“. Þetta er vissulega lagaskyldan en veruleikinn er að endurskoðendur árita stóran hluta þeirra ársreikninga sem ekki eru endurskoðunarskyldir, lang oftast með áritun án endurskoðunar en einnig í sumum tilvikum með könnunaráritun í samræmi við alþjóðlegan staðal um könnun ársreikninga, (e. ISRE 2400 International Standard on Review Engagements).

Stærðarmörk félaga í ársreikningatilskipun ESB voru uppfærð miðað við 1. janúar 2024 og breyttust þannig og eru hér uppreiknaðar í íslenskar krónur á skráðu gengi EUR á þeim tíma, kr. 150,50:

		Starfs- menn	Tekjur undir EUR	Efnahagur undir EUR	Tekjur undir ISK	Efnahagur undir ISK
Örfyrirtæki	áður	10	700.000	350.000	105.350.000	52.675.000
	1/1 2024	10	900.000	450.000	135.450.000	67.725.000
Lítil fyrirtæki	áður	50	8.000.000	4.000.000	1.204.000.000	602.000.000
	1/1 2024	50	10-15 mEUR	5-7,5 mEUR	1.505-2.257 mkr.	752-1.128 mkr.
Sveigjanlegt, að vali aðildarlanda, en þó ekki yfir efri mörkum						
Meðalstór	áður	250	40.000.000	20.000.000	6.020.000.000	3.010.000.000
	1/1 2024	250	50.000.000	25.000.000	7.525.000.000	3.762.500.000
Lítil fyrirtæki eru ekki endurskoðunarskyld skv. ESB reglum					1.505-2.257 mkr.	752-1.128 mkr.

Um 1. gr. frumvarpsins – hækkun viðmiðunarmarka vegna verðlagsbreytinga.

Í 1. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir að:

- til örfélaga teljist félög sem eru með tekjur undir kr. 100.000.000 og eignir undir kr. 50.000.000.
- að lítil félög teljist félög sem eru yfir mörkum örfélaga en með tekjur undir kr. 1.500.000.000 og eignir undir kr. 750.000.000.
- að meðalstór félög teljist félög sem eru yfir mörkum lítilla félaga en með tekjur undir kr. 7.500.000.000 og eignir undir kr. 3.750.000.000.
- að þau félög sem eru yfir þessum stærðarmörkum meðalstórra félaga teljist vera stór félög. Þau mörk eru í samræmi við tilskipunina.

Stærðarmörk frumvarpsins fyrir örfélög eru undir þeim mörkum sem tilskipunin heimildar. Tilskipunin veitir svigrúm varðandi stærðarflokkun lítilla félaga og í frumvarpi er stuðst við lægri mörkin. Stærðarmörk meðalstórra og stórra félaga eru í samræmi við tilskipunina.

Á Íslandi komu gildandi stærðarmörk inn í lög um ársreikninga með lögum nr. 73/2016. Hækkun verðlags á Íslandi á þessum tíma er uppsöfnuð um 60% en ekki 25%. Þrátt fyrir þessar miklu verðlagsbreytingar hér á landi hefur íslenska krónan, merkilega, haldið styrk sínum gagnvart evru á þessu tímabili. Þar af leiðandi er ekki hægt að hækka öll stærðarmörk um 60% hér á landi til að félög séu jafnstæð í þessu að teknu tilliti til verðlagsbreytinga og þau voru þegar stærðarmörkin komu inn í lögin árið 2016. Slíkur framreikningur stærðarmarka lítilla félaga væru tekjur kr. 1.920.000.000 og eignir kr. 960.000.000 sem er innan þeirra marka sem heimilt er að miða við skv. tilskipuninni.

Full ástæða er til að hækka stærðarmörk örfélaga og lítilla félaga meira en frumvarpið gerir ráð fyrir, enda er það heimilt skv. tilskipuninni.

Um 2. grein frumvarpsins varðandi örfélög

Önnur grein frumvarpsins er enn ein ný íslensk sérregla.

Í greinargerð eru rökin fyrir hinu nýja lagaákvæði sögð vera: „Félög sem stunda fjárfestingarstarfsemi og félög í fasteignastarfsemi geta verið með verulegar eignir, flókið áhættusnið og viðskipti auk þess sem mat eigna byggist á matskenndum þáttum og veðsetningum og öðrum skuldbindingum utan efnahagsreiknings. Því er lagt til í frumvarpi þessu að staflíð verði bætt við 8. mgr. 3. gr. laganna þar sem kveðið verði á um að félag með heildareignir sem nemur hærri fjárhæð en 200 millj. kr. geti ekki nýtt sér undanþáguna skv. 7. mgr. Þetta á við ef félagið fer yfir 200 millj. kr. í heildareignum viðkomandi og síðastliðins reikningsárs“.

Við bendum á c-, d-, og e-liði 8. mgr. 3. gr. ársreikningalaga. Þar kemur skýrt fram að undanþáguheimild 7. mgr. gildir ekki fyrir slík félög sem þarna er lýst í frumvarpinu: í c-lið fjárfestingafélögum, sem m.a. fasteignafélög teljast til skv. lögnum, í d-lið eignarhaldsfélögum og í e-lið félögum sem ekki beita kostnaðarverðsreikningsskilum.

Hver er þá raunverulegur tilgangur með þessu nýja séríslenska lagaákvæði?

Ef tilgangurinn er að ársreikningaskrá hafi frjálsari hendur um túlkun á því hvort örfélög teljist raunverulega vera fjárfestingafélög eða eignarhaldsfélög sem undanþága frá 7. mgr. á við um, sem vissulega kann oft að vera álitamál, þá er umrætt ákvæði til bóta þar sem dregin er lína í sandinn.

Um 5. grein frumvarpsins um endurskoðunarmörk

Eins og skýrt kemur fram í greinargerð með frumvarpi er skv. EES reglum einungis skylt að endurskoða félög sem flokkast sem meðalstór og stór, en ríkjum er heimilt að hafa mörkin lægri, þ.e. gera meiri kröfur. Í greinargerð segir: „Við skoðun á endurskoðunarmörkum annarra ríkja á Norðurlöndum má sjá að þau hafa valið að setja mörkin neðar en viðmiðunarmörkin samkvæmt ársreikningatilskipuninni. Þar hafa verið mismunandi endurskoðendur sem endurskoða ársreikninga, skráðir endurskoðendur og svo löggiltir endurskoðendur“.

Margir hafa velt því upp hver sé tilgangur að skylda lítil félög til að láta endurskoða ársreikninga sína og hverra hagsmunir það eru og kallað hefur verið eftir hækkun á endurskoðunarmörkum. Það er ekki þörf á forsjárhyggju og lagakröfum umfram skyldur skv. ESB tilskipuninni. Eigendur lítilla félaga geta ákveðið sjálfir að láta endurskoða eða kanna ársreikninga félaga sinna sjái þeir sér hag í því og lánastofnunum og öðrum verulegum viðskiptaaðilum slíkra félaga er í löfa lagið að krefjast endurskoðunar eða könnunar ársreikninga vilji þau eiga saman viðskipti.

Athyglisvert er að bera saman að:

- Engin krafa er á skráðum félögum á hlutabréfamarkaði um að láta endurskoðendur kanna eða endurskoða birta árshlutareikninga sína, þriggja, sex eða níu mánuða eða yfir höfuð um neina aðkomu löggiltra endurskoðenda að þeim enda hefur markaðurinn ekki kallað eftir slíku og engin krafa um slíkt skv. lögum eða EES. Markaðsverð skáðra félaga er þó byggt á árshlutareikningum, einnig umfangsmikil kaup og sölur hlutabréfa í viðkomandi félögum og því um mikla hagsmuni að ræða fyrir almenning.
- Engar kröfur eru samkvæmt lögum eða EES um að félög með skráð skuldabréf á markaði láti endurskoðendur kanna eða endurskoða árshlutareikninga sína. Í skuldabréfaútgáfum á markaði eru hins vegar oft kröfur um að útgefendur birti 6 mánaða árshlutareikninga áritaða kannaða af löggiltum endurskoðendum í samræmi við alþjóðlegan staðal um könnun óháðs endurskoðanda á árshlutareikningum (e. ISRE 2410 *International Standard on Review Engagements*).
- Lánastofnanir eru oft með ákvæði í lánasamningum um endurskoðaða ársreikninga og kannaða árshlutareikninga.

- Í frumvarpinu er áfram lagt til að endurskoða eigi lítil félög þar sem litlir hagsmuni ligga að baki og það þrátt fyrir að hvorki markaðurinn né EES fari fram á það. Rökstuðningurinn í greinargerð frumvarps virðist sá einn að þannig sé það á Norðurlöndunum, en jafnframt er þar bent á að málið sé þó ekki alveg svo einfalt, endurskoðun þar sé ekki endilega sú sama og hér á landi.

Að okkar áliti eru fjárhæðamörk endurskoðunar skv. frumvarpi of lág miðað við bæði þann kostnað sem miklar kröfur í endurskoðun leiða til og þess hags sem hagaðilar umræddra félaga hafa af endurskoðun.

Við teljum eðlilegast að miða endurskoðunarmörkin við Evróputilskipunina þ.e. að ekki þurfi að endurskoða félög sem flokkast sem lítil, þ.e. með tekjur undir 1.500 mkr. og eignir undir 750 mkr. samkvæmt frumvarpinu.

Við leggjum til að 1. mgr. 98. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga hljóði svo:

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 96. gr. er litlum félögum ekki skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki, sbr. þó 3.–5. mgr., til að endurskoða ársreikninga sína. Þegar ljóst er við stofnun félags eða upphaf rekstrar að það verði yfir stærðarmörkum lítilla félaga er skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki.

Standi vilji löggjafans hins vegar ekki til þess, heldur til að „stærri“ lítil félög verði endurskoðunarskyld þá bendum við á:

1. Að stærðarmörk endurskoðunarskyldu verði hækkuð um a.m.k. 60% í samræmi við verðlagsbreytingar hér á landi frá árinu 2016 þegar núverandi stærðarmörk endurskoðunar voru sett, þannig að ekki verði um raun kröfuaukningu að ræða frá því sem þá var. Stærðarmörkin yrðu þá tekjur 640 mkr. og eignir 320 mkr. og eftir sem áður yrði endurskoðunarskyldan langt, langt undir stærðarmarkakröfum tilskipunarinnar. Betra væri þó að miða slík stærðarmörk endurskoðunar við helming (750 mkr. og 375 mkr.) eða tvo þriðju hluta (1.000 mkr. og 500 mkr) stærðarmarkanna þeirra sem Evróputilskipunin gerir kröfu um.
2. Að í stað endurskoðunar ársreikninga lítilla félaga verði heimilt að löggiltir endurskoðendur kanni ársreikninga þeirra í samræmi við alþjóðlegan staðal um könnun ársreikninga, (e. ISRE 2400 International Standard on Review Engagements), sem eru strangari en staðall ISRE 2410 um könnun árshlutareikninga, en minni kröfur en við endurskoðun.

Eigi lítil félög að vera endurskoðunarskyld er lagt til að við 1. mgr. 98. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga bætist:

Litlum félögum er í stað endurskoðunar heimilt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki, sbr. þó 3.–5. mgr., til að kanna ársreikninga sína.

Í 5. gr. frumvarps eru tvær breytingar fyrir utan fjárhæðabreytingar. Fyrri breytingin er um skilgreiningu tekna sem er útvíkuð en sett til samræmis við skilgreiningu þeirra í 2. gr. laganna þegar hrein velta er ekki lýsandi fyrir starfsemi félags. Það er að okkar áliti skynsamlegt að hafa slíkt samræmi.

Seinni breytingin er e. liður 5. gr. frumvarpsins um að félög með a.m.k. 1,5 milljarð í eignir verði endurskoðunarskyld þrátt fyrir að vera undir mörkum í tekjum og starfsmannafjölda. Hér er um að ræða enn eina nýja blýhúðun fyrir íslensk félög og eigendur þeirra. Rökstuðningur í frumvarpi fyrir þessu er þunnur: „Hér er horft til sjónarmiða um gagnsæi og áhættu félaga þannig að félög með verulegar eignir falli undir kröfur um endurskoðun“. Ekkert er minnst á hvaða þörf er á slíkri sérreglu hér á landi fremur en í öðrum löndum eða hvað þessi orð þýða í raun.

Í frumvarpi er ekki orð um hvaða aukna „gagnsæi“ stjórnvöld ætli sér að ná fram með þessu íþyngjandi lagaákvæði eða hvaða „áhættu félaga“ því er ætlað að minnka. Enn síður er skýrt hvernig endurskoðun

á að ná að auka þetta óskilgreina „gagnsæi“ og minnka þessa óskilgreindu „áhættu félaga“ umfram til dæmis könnun endurskoðanda eða yfirferð endurskoðenda á óendurskoðuð reikningsskilum eða yfirferð ársreikningaskrár á ársreikningum. Þau félög sem þessu ákvæði er ætlað að ná til ber eins og öðrum að gera ársreikninga og veita í þeim tiltekna lögbundnar upplýsingar samkvæmt lögum um ársreikninga og enginn munur er þar á hvort heldur þeir eru endurskoðaðir eða ekki. Það er hlutverk ársreikningaskrár að fylgjast með að félög uppfylli þau lagaskilyrði og hafna ársreikningum sem ekki uppfylla skilyrðin.

Þessi breyting er einkennileg, óþörf og gengur of langt og þá ekki síst eftir að tekjur þær sem endurskoðunarmörk miða við hafa verið útvíkkaðar með nýrri skilgreiningu þeirra. Þó það komi ekki fram í frumvarpinu er augljóst að þessari íþyngingu er beint að fjárfestingafélögum, þ.m.t. fasteignafélögum og eignarhaldsfélögum. Það er félögum sem hafa tekjur af eignum sínum og þurfa því mjög umtalsverðar eignir til að raunhæft sé að ná tekjumörkum þeim sem endurskoðunarmörk miða við. Með öðrum orðum verður slíkum félögum gert skylt að láta endurskoða ársreikninga sína þó þau séu með umtalsvert minni tekjur en mörg önnur sem ekki eru endurskoðunarskyld og einnig í mun einfaldari og áhættuminni rekstri a.m.k. fyrir aðra en eigendur þeirra. Helst mætti ætla að tilgangurinn með sérákvæðinu sé sá einn að útvista eftirlitsskyldu ársreikningaskrár með tilteknum ársreikningum til endurskoðenda.

Í greinargerð með frumvarpi er sagt að endurskoðuðum félögum fækki um 280 miðað við stærð félaga 2024. Bara síðan þá hefur verðbólgan verið á annan tug prósentu hér á landi með tilheyrandi „stækkun“ félaga í krónum talið og þar af leiðandi fjölgun endurskoðaðra félaga, frá því sem frumvarpið gerði ráð fyrir. Þar fyrir utan virðist okkur sem í frumvarpi sé ekki tekið tillit til fjölgunar endurskoðaðra félaga vegna 1,5 milljarða eignamarksins. A.m.k. er ljóst að viðskiptavinum okkar sem þarf að endurskoða hjá fjölgar verulega verði frumvarpið samþykkt óbreytt að því er endurskoðunarmörk varðar.

Við leggjum til að e-liðurinn í 5. gr. frumvarpsins verði felldur út. Verði ekki orðið við því og Alþingi staðráðið að verða við óskum embættismanna um að setja á enn eina blýhúðunina bendum við á að nær væri þá að miða slík mörk við skuldir félaga en ekki eignir enda áhættur af félögum með litlar sem engar skuldir, varla verulegar. Einnig að þá verði heimilt að vera með kannaða ársreikninga í stað endurskoðaðra.

Lagt er til að þá verði e. lið 5. gr. frumvarpsins breytt og verði þannig:

Ákvæði 1. mgr. nær þó ekki til félaga ef heildarskuldir á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári nema a.m.k. 1.500.000.000 kr. Slíkum félögum skal í stað endurskoðunar heimilt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki til að kanna ársreikninga sína.

Um 10. grein frumvarpsins um gildistíma

Í greinargerð með frumvarpinu segir um 10. gr.: „Lagt er til að lögin öðlist þegar gildi við birtingu og komi til framkvæmda fyrir reikningsár sem hefst 1. janúar 2026 eða síðar. Mikilvægt er að ákvæðin taki gildi sem fyrst þar sem um ívilnandi ákvæði er að ræða“.

Síðasta setningin þarna er hreinlega röng fullyrðing. Vissulega eru 1. gr. og a- og b- liðir 5. gr. ívilnandi frá gildandi lögum og ákvæði 6. gr. um örfélög sett í samræmi við núverandi framkvæmd. Þvert á móti á það ekki við um 2. gr., 3. gr., d. og e. liði 5. gr., 6. gr. (fyrir önnur félög en örfélög) og 7. gr. sem eru allar íþyngjandi frá gildandi lögum. Þá er erfitt að sjá að 8. og 9. greinar geti talist ívilnandi.

Við leggjum til að íþyngjandi ákvæðin taki gildi fyrir reikningsár sem hefst 1. janúar 2027 eða síðar.

Einföldun regluverks og skilvirkt rekstrarumhverfi

Í greinargerð með frumvarpinu er fullyrt að það sé „í samræmi við áherslur úr stefnumýfirlýsingu ríkisstjórnar Samfylkingar, Viðreisnar og Flokks fólksins, um einföldun regluverks og skilvirkt rekstrarumhverfi fyrirtækja á Íslandi“.

Eins og að framan má ráða þá sjáum við ekki að þessi fullyrðing sé rétt. Sé þetta viljinn notum við tækifærið og leggjum til þá viðbótar breytingu á ársreikningalögum að skilgreiningum í 9. tl. 2. gr. laganna verði breytt aftur í fyrra horf fyrir gildistöku laga nr. 102/2020 til að minnka blýhúðun í lögnum frá þeim kröfum sem evrópureglur kveða á um varðandi flokkun félaga sem einingar tengdar almannahagsmunum, þ.e. e-i liðir verði felldir út eða a.m.k. hluti þeirra. Skilgreining sú sem notuð var við setningu laga nr. 102/2020 snérist um þjóðhagslegt mikilvægi félaga, hvort starfsemi félaga verði hagsmuni almennings með vísan til eðli rekstrar, stærðar eða fjölda starfsmanna. Í evrópurétti er þessari skilgreiningu félaga hins vegar aðallega ætlað að vernda fjárfesta og lánardrottna, traust á fjármálamörkuðum, hagsmuni almennings almennt þar á meðal sparifjáreigenda, lífeyrissjóða, tryggingataka og annarra sem eru óbeint háðir stöðugleika og heilbrigði þessara félaga. Þannig eru fyrirtæki með skráð hlutabréf eða skuldabréf flokkuð sem einingar tengdar almannahagsmunum bæði skv. íslenskum rétti og evrópurétti.

Erfitt er að sjá þörf eða tilgang þess að sjávarútvegsfélög, fiskeldisfyrirtæki, félög með flugrekstrarleyfi, eða félög sem sinna farmflutningum, önnur en þau sem eru með skráð hlutabréf eða skuldabréf á markaði eigi að teljast vera einingar tengdar almannahagsmunum frekar en önnur stór félög í öðrum atvinnugreinum sem eru ekkert síður þjóðhagslega mikilvæg ef sá á að vera mælikvarðinn hér á landi. Nú eru fjögur af stærstu sjávarútvegsfélunum með skráð hlutabréf og/eða skuldabréf á markaði og fleiri eiga eflaust eftir að bætast við eftir frekari samþjöppun í atvinnugreininni. Tvö af stærstu fiskeldisfyrirtækjunum eru einnig á hlutabréfamarkaði og sama má segja um stærsta flugrekandann og stærsta félagið í farmflutningum.

Engin rök standa til að hér á landi séu mun strangari kröfur og aðrir mælikvarðar um hvaða einingar teljast tengdar almannahagsmunum en EES gerir ráð fyrir, með þeim afleiðingum að hlutfallslega mun fleiri félög teljast slík hér en í öðrum Evrópulöndum.

Virðingarfyllst,

Endurskoðun BT ehf.

Birkir Leósson, endurskoðandi

Nefndasvið Alþingis
B.t. efnahags- og viðskiptanefndar
Austurstræti 8-10, 101 Reykjavík

Reykjavík 1. október 2026

SENT Á UMSAGNAGÁTT ALÞINGIS

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga nr. 3/2006 (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestur o.fl.) – 77. mál

Félag atvinnurekenda (FA) þakkar fyrir tækifærið til að veita umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga nr. 3/2006 (77. mál á 158. löggjafarþingi), sem er efnislega samhljóða 556. máli 157. löggjafarþings. Með vísan til þess að frumvarpið er endurflutt óbreytt áréttar FA efni fyrri umsagna sinna, bæði í samráðsgátt stjórnvalda og til efnahags- og viðskiptanefndar. Hér eru dregnar saman helstu tillögur félagsins að efnislegum breytingum á frumvarpinu.

I. Einfölduð skil örfélaga (200 m.kr. eignatakmarkun)

FA fagnar lögfestingu rýmri stærðarmarka örfélaga í 1. gr. frumvarpsins, þar sem mörkin hækka í 50 milljónir króna í heildareignir og 100 milljónir króna í hreina veltu. Breytingin er mikilvæg réttarbót sem gerir fleiri smáfyrirtækjum kleift að nýta einfaldaða framtalsskilaaðferð í stað hefðbundins ársreiknings. FA leggur hins vegar til að 2. gr. frumvarpsins verði felld brott, enda skerðir 200 milljóna króna eignatakmarkunin óhóflega rétt örfélaga til þessara einföldu skila ef þau eiga t.a.m. rekstarhúsnæði, vörubirgðir eða tæki.

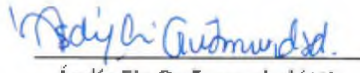
II. Endurskoðunarskylda lítilla félaga (1,5 ma.kr. eignakvöð) og afnám séríslenskra umframkrafta

FA leggst alfarið gegn því að nýtt 1,5 milljarða eignaviðmið í e-lið 5. gr. frumvarpsins verð lögfest sem skilyrði fyrir undanþágu lítilla félaga frá endurskoðunarskyldu. Ákvæðið felur í sér óréttmæta gullhúðun sem gengur lengra en ársreikningatilskipun ESB 2013/34/ESB krefst. Með þessari séríslensku kvöð er litlum rekstarfyrirtækjum gert skylt að gangast undir dýra og lögbundna endurskoðun eingöngu vegna bundinna rekstrarfjármuna, þótt reksturinn sé að öðru leyti einfaldur og áhættulaus. Til að tryggja samræmi við EES-rétt og koma í veg fyrir óþarfa kostnaðarauka fyrir atvinnulífið leggur FA til að e-liður 5. gr. frumvarpsins verði felldur brott, eða að viðmiðunarfjárhæðin verði hækkuð verulega og bundin við skilyrði um umtalsverða veltu.

III. Skilafrestir, réttaröryggi og gildistaka

FA fagnar þeim rýmri skilafrestum sem kveðið er á um fyrir örfélög og lítil félög í 6. gr. frumvarpsins, sem dreifa álagi og koma til móts við þarfir atvinnulífsins. Til að tryggja réttaröryggi og fyrirsjáanleika telur FA hins vegar nauðsynlegt að skýra orðalag 1. og 5. gr. frumvarpsins svo ótvírætt sé að ný stærðarflokkun eða endurskoðunarskylda taki gildi frá og með þriðja ári eftir að mörkum hefur verið náð tvö ár í röð. Loks leggur FA til að 10. gr.

frumvarpsins verði breytt þannig að gildistaka miðist við reikningsár seem hefst 1. janúar 2027 eða síðar, enda kallar meðferð málsins á haustþingi á eðlilegan aðlögunarfrest fyrir atvinnulífið.
Virðingarfyllst,

Ásdís Eir Guðmundsdóttir
Lögfræðingur FA

Reykjavík, 30. september 2026

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis

Málsheiti og númer:

**77. mál, ársreikningar
(stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk,
skilafrestur o.fl.) – 158. löggjafarþing
2026-2027. Stjórnarfrumvarp.**

Álitsnefnd Félags löggiltra endurskoðanda (álitsnefnd) hefur tekið framangreint frumvarp til skoðunar. Í samráðsferli í aðdraganda frumvarpsins snemma á þessu ári sendi nefndin ítarlegar ábendingar sem að sumu leyti var tekið tillit til áður en frumvarpið var lagt fram á vörðing. Álitsnefndin sendi einnig inn umsögn við frumvarpið síðastliðið vor auk þess sem fulltrúar hennar komu á fund efnahags- og viðskiptanefndar. Í umsögn álitsnefndar um frumvarpið benti nefndin á tvö atriði sem brýnt væri að laga. Það er ekki að sjá að tillit hafi verið tekið til þeirra ábendinga nú þegar frumvarpið, sem ekki varð að lögum á vörðing, er lagt fram að nýju. Fyrirnefnd tvö atriði eru annars vegar óskýrt orðalag um breytingar á bæði stærðarmörkum félaga og því á hvaða ári félag fer yfir eða undir þau mörk sem ákvarða undanþáguheimild frá endurskoðunarskyldu og hins vegar hvernig tímafrestir skila á ársreikningum örfélaga eru ákvarðaðir í frumvarpinu. Álitsnefnd vonar að tekið verði tillit til þessara ábendinga áður en frumvarpið verður að lögum. Eftirfarandi er stutt umfjöllun um þessi atriði en ítarlegri umfjöllun er að finna í fyrri umsögnum álitsnefndar um frumvarpið, eins og það var á vörðing sem og drög að því frumvarpi.

Um stærðarmörk félaga og endurskoðunarskyldu – 1., 2. og 5. gr. frumvarpsins

Orðalag ákvæða núgildandi laga um ársreikninga, sem snúa að stærðarflokkun félaga samkvæmt 2. gr. og undanþágu frá ákvæðum um kjör endurskoðenda skv. 98. gr., er í báðum tilvikum óskýrt. Það hefur leitt til óvissu og skiptra skoðana um það hvenær félag færist á milli stærðarflokka og hvenær endurskoðunarskylda virkjust.

Í núgildandi 11. tl. 2. gr. laganna eru settar fram skilgreiningar á félögum sem miðast við að örfélög, lítil félög og meðalstór félög séu undir tveimur af þremur stærðarviðmiðum við uppgjörssdag. Nánar tiltekið eru viðmiðin heildareignir, hrein velta og meðalfjöldi ársverka. Í lokamálslið tölulíðarins segir að flokkun félaga skuli ekki breytast nema félag annaðhvort „fari yfir eða undir viðmiðunarmörk viðkomandi og síðastliðins reikningsárs.“

Í núgildandi 98. gr. um undanþágu frá ákvæði 1. mgr. 96. gr. um skylduna til að kjósa endurskoðendur til að endurskoða ársreikninga er vísað til tvennra af þrennum stærðarmörkum „tvö næstliðin reikningsár“. Með frumvarpi því sem nú liggur fyrir er þessu orðalagi breytt til samræmis við orðalag 11. tl. 2. gr. og vísað til „viðkomandi og síðastliðins reikningsárs“.

Í fyrri umsögn álitsnefndar er að finna nánari umfjöllun um mögulegar afleiðingar fyrirnefndrar óvissu og því óþarfi að endurtaka þá umfjöllun hér. Aðalatriðið er að mikilvægt er að orðalag lagaákvæða sé gert skýrt og er það mat álitsnefndar að framangreindar breytingar á 98. gr. til samræmis við 11.tl. 2. gr. séu engan veginn til þess

fallnar að draga úr óvissu. Brýna nauðsyn ber til að þessi ákvæði um breytingu á stærðarflokkun og undanþágu frá endurskoðunarskyldu verði skýrð til hlítar og raunveruleg ætlan löggjafans komi skýrt fram.

Til að skýra það hvort vilji löggjafans sé að tilfærsla milli stærðarflokka félaga samkvæmt 11. tl. 2. gr. gildi frá og með þriðja ári eða strax á öðru ári mætti gera einfaldar orðalagsbreytingar á lögunum þannig að í stað:

„Flokkun félaga skal ekki breytast nema félag annaðhvort fari yfir eða undir viðmiðunarmörk viðkomandi og síðastliðins reikningsárs“

komi:

„Flokkun félags skal ekki breytast nema félag annaðhvort fari yfir eða undir viðmiðunarmörk tvö ár í röð og skal þá hin nýja flokkun gilda frá og með þriðja ári“

eða:

„Fari félag yfir eða undir viðmiðunarmörk á tilteknu ári skal ný stærðarflokkun gilda frá og með næsta ári á eftir.“

Sama gildir um mörk undanþágu frá endurskoðunarskyldu, sbr. 98. gr. laganna. Það er með auðveldum hætti hægt að umskrifa greinina þannig að ljóst sé hvort undanþáguheimildin falli niður frá og með þriðja ári, þ.e. þegar félagið hefur farið yfir mörkin tvö ár í röð eða hvort félag sem hefur verið undir mörkunum verði að láta endurskoða ársreikning sinn strax næsta ár á eftir því ári sem það fer í fyrsta sinn yfir mörkin, þ.e. á ári tvö. Eftir því hver vilji löggjafans er mætti endurskrifa 1. mgr. 98. gr. með eftirfarandi hætti:

annaðhvort:

„Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 96. gr. er félögum sem eru undir tveimur af eftirfarandi stærðarmörkum tvö ár í röð ekki skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki til að endurskoða ársreikninga sína fyrir næsta ár á eftir, sbr. þó 3.–5. mgr. Fari félag yfir stærðarmörk tvö ár í röð er því skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki til að endurskoða ársreikninga sína frá og með þriðja ári.“

eða:

„Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 96. gr. er félögum sem eru undir tveimur af eftirfarandi stærðarmörkum á tilteknu ári ekki skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki til að endurskoða ársreikninga sína fyrir næsta ár á eftir, sbr. þó 3.–5. mgr. Fari félag yfir stærðarmörk á tilteknu ári er því skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki til að endurskoða ársreikninga sína frá og með næsta ári á eftir.“

Um skil á ársreikningum – 6. gr. frumvarpsins

Um leið og álitsnefnd fagnar því að ætlunin sé að lengri skilafrestur á ársreikningum muni samkvæmt frumvarpinu gilda fyrir öll örfélög, ólíkt því sem nú er þar sem lengingin gildir aðeins fyrir þau örfélög sem nýta sér „hnappinn“, þá telur nefndin óheppilegt að ekki sé fastsettur lengri tímafrestur fyrir þessi félög heldur vísað til þess frests sem ríkisskattstjóri

veitir skattaðilum til að skila framtölum sínum. Að lágmarki þyrfti þó í lok boðaðs 1. tl. 1. mgr. 109. gr. að bæta við orðunum „ef hann er lengri“.

Sé þess óskað af hálfu efnahags- og viðskiptanefndar er álitsnefnd Félags löggiltra endurskoðenda tilbúin að koma aftur á fund nefndarinnar og ræða frumvarpið og umsögn sína.

Virðingarfyllst,

f.h. Félags löggiltra endurskoðenda

Unnar Friðrik Pálsson,
Framkvæmdastjóri FLE

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
Reykjavík

Akureyri 29. september 2026

Umsögn til efnahags- og viðskiptanefndar vegna frumvarps til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, 77. mál á 158. löggjafarþingi

Undirritaður vísar til frumvarps til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, 77. máls á 158. löggjafarþingi. Sama frumvarp var áður lagt fram á 157. löggjafarþingi sem 556. mál en náði þá ekki fram að ganga. Undirritaður sendi umsagnir vegna þess máls og kom jafnframt fyrir efnahags- og viðskiptanefnd.

Í kjölfar framkominna umsagna við fyrri meðferð málsins óskaði efnahags- og viðskiptanefnd eftir minnisblaði frá ráðuneytinu þar sem brugðist yrði við umsögnum og gerð grein fyrir afstöðu ráðuneytisins til þeirra athugasemda sem fram höfðu komið. Það minnisblað svaraði að mati undirritaðs ekki með fullnægjandi hætti þeim grundvallarspurningum sem málið vekur. Þær lúta meðal annars að burðargetu endurskoðunarstéttarinnar, raunverulegum áhrifum 1,5 ma.kr. eignaviðmiðsins, verðbólguþróun hér á landi, framkvæmdarhæfi frumvarpsins og áhrifum þess á lítil og meðalstór félög.

Þótt fyrri umsagnir hafi verið tengdar við hið endurflutta mál telur undirritaður rétt að senda nýja umsögn enda er frumvarpið nú lagt fram að nýju óbreytt að meginefni og þau grundvallaratriði sem undirritaður gerði áður athugasemdir við standa enn óhögguð.

Undirritaður hefur starfað sem löggiltur endurskoðandi í 26 ár og á þeim tíma komið að gerð nálægt 10.000 ársreikninga. Undirritaður þjónustar jafnframt verulegan fjölda félaga sem falla undir lög um ársreikninga og hefur því beina reynslu af því hvernig lögin virka í framkvæmd og hvernig framkvæmd þeirra hefur þróast yfir tíma.

Að mati undirritaðs er málið stærra en framsetning frumvarpsins gefur til kynna. Það varðar ekki aðeins tæknilega útfærslu á skilum ársreikninga eða hóflega hækkun fjárhæðarmarka heldur raunverulega burðargetu endurskoðunarstéttarinnar, aðgengi litilla og meðalstórra félaga að faglegri þjónustu, gæði ársreikninga og umfang lögbundins eftirlits með félögum.

1. Frumvarpið getur fjölgað endurskoðunarskyldum félögum

Í umræðu um frumvarpið hefur verið lögð áhersla á að það feli í sér einföldun og sé léttir fyrir atvinnulífið. Undirritaður telur þá framsetningu ekki gefa rétta heildarmynd.

Þótt frumvarpið hækki almenn fjárhæðarmörk endurskoðunarskyldu úr 200 m.kr. í 250 m.kr. vegna heildareigna og úr 400 m.kr. í 500 m.kr. vegna hreinnar veltu, felur það jafnframt í sér nýtt 1,5 ma.kr.

eignaviðmið. Samkvæmt frumvarpinu á undanþága frá endurskoðun ekki við ef heildareignir félags nema að lágmarki 1.500.000.000 kr. á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári.

Í áhrifamati greinargerðarinnar kemur fram að 1.741 félag hafi verið endurskoðunarskyldt árið 2024 og að talið sé að eftir hækkun endurskoðunarmarkna verði 1.461 félag endurskoðunarskyldt. Hins vegar verður ekki séð að sérstaklega sé sundurliðað hversu mörg félög bætast við vegna 1,5 ma.kr. eignaviðmiðsins né hvort sú tala sé innifalin í framangreindu mati. Þar sem 1,5 ma.kr. ákvæðið er sjálfstæð undantekning frá undanþáguheimild 98. gr. verður að telja nauðsynlegt að slík greining liggi fyrir. Annars er ekki unnt að leggja mat á raunveruleg nettóáhrif frumvarpsins.

Undirritaður telur sérstaka ástæðu til að vekja athygli á því að eigin félagahópur sem undirritaður þjónustar gefur tilefni til annarrar niðurstöðu en þeirri sem virðist lögð til grundvallar í greinargerð frumvarpsins. Undirritaður þjónustar nálægt 500 félög sem falla undir lög um ársreikninga. Sá hópur er að mati undirritaðs raunhæfur þverskurður af litlum og meðalstórum félögum enda þjónustar undirritaður hvorki stór félög né einingar tengdar almannahagsmunum. Þegar áhrif frumvarpsins eru skoðuð gagnvart þessum hópi kemur í ljós að félögum sem yrðu endurskoðunarskyld samkvæmt frumvarpinu myndi fjölga umtalsvert hjá undirrituðum. Sú reynsla styður það sjónarmið að ekki sé nægilegt að vísa til almennrar heildartölu um fækkun endurskoðunarskyldra félaga nema jafnframt liggi fyrir skýr greining á áhrifum 1,5 ma.kr. eignaviðmiðsins. Þetta bendir til þess að frumvarpið geti haft mjög mismunandi áhrif eftir samsetningu félagahópa og að hið sérstaka 1,5 ma.kr. eignaviðmið geti í framkvæmd leitt til aukinnar endurskoðunarskyldu hjá hópi litilla og meðalstórra félaga, þvert á yfirlýst markmið um einföldun og léttara regluumhverfi.

Að mati undirritaðs liggur því ekki fyrir fullnægjandi greining á því hversu mörg félög falla út vegna hækkunar almennu markanna og hversu mörg félög bætast við vegna 1,5 ma.kr. eignaviðmiðsins. Af þeim sökum verður ekki fullyrt að frumvarpið feli í sér raunverulega fækkun endurskoðunarskyldra félaga.

Undirritaður telur raunverulega hættu á að félögum sem skyld er að láta endurskoða ársreikninga sína muni fjölga, þvert á yfirlýst markmið frumvarpsins.

2. Endurskoðun er lögbundið eftirlitshlutverk

Þegar félögum er gert skyldt að láta endurskoða ársreikninga sína er þeim gert að leita lögbundins faglegs eftirlits hjá óháðri sérfræðistétt. Félög geta ekki sjálf uppfyllt þá skyldu innan frá, heldur þurfa þau að leita til endurskoðunarfyrirtækja sem réttindi hafa fengið til endurskoðunarstarfa. Af því leiðir að löggjafinn getur ekki aðeins metið hvort rétt sé að leggja slíka skyldu á félögin sjálf. Löggjafinn verður jafnframt að meta hvort sú sérfræðistétt sem á að sinna hlutverkinu hafi raunverulega burðargetu til þess.

Ef Alþingi setur félögum lögbundna skyldu til að afla þjónustu frá þriðja aðila þarf að leggja fyrir að sú þjónusta sé raunverulega aðgengileg með viðunandi gæðum og veitt innan lögbundinna fresta. Annars skapast sú staða að félögum sé gert skyldt að afla þjónustu sem ekki er nægilegt framboð af.

3. Burðargeta endurskoðunarstéttarinnar

Að mati undirritaðs hefur ekki verið sýnt fram á að raunveruleg burðargeta endurskoðunarstéttarinnar hafi verið metin með fullnægjandi hætti við gerð frumvarpsins. Starfandi endurskoðendum hefur fækkað verulega frá aldamótum, þrátt fyrir margfalda fjölgun félaga. Stéttin hefur jafnframt elst og stór hluti starfandi endurskoðenda er kominn yfir fimmtugt.

Endurskoðun er ekki almenn skrifstofufjónusta sem hægt er að auka með skömmum fyrirvara. Hún krefst löggildingar, sérþekkingar, óhæðis, gæðakerfa, faglegs mats, skjalfestingar og ábyrgðar. Við framlagningu frumvarps af þessu tagi þarf því að liggja fyrir greining á fjölda starfandi endurskoðenda, aldursamsetningu, nýliðun, brotthvarfi úr faginu, samþjöppun innan stærri stofa, dreifingu þjónustu milli landshluta og raunverulegu aðgengi lítilla og meðalstórra félaga að endurskoðendum. Ekki nægir að horfa til fjölda löggiltra endurskoðenda á skrá. Það sem skiptir máli er hversu margir starfa raunverulega við endurskoðun og reikningsskilþjónustu fyrir þau félög sem frumvarpið hefur áhrif á.

4. „Hnappurinn“ breytir skilaformi en ekki undirliggjandi vinnu

Í umræðu um frumvarpið hefur svokallaður „hnappur“ verið nefndur sem einföldun fyrir félög. Undirritaður telur mikilvægt að skýr greinarmunur sé gerður á annars vegar skilataeknilegri útfærslu gagnvart ársreikningaskrá og hins vegar þeirri faglegu vinnu sem þarf að liggja að baki ársreikningi eða skattframtali félags.

Það að ársreikningi sé skilað með svokölluðum hnappi þýðir ekki að undirliggjandi vinna hverfi. Ef félag stundar raunverulega starfsemi þarf eftir sem áður að vinna úr bókhaldsgögnum, afstemma bankareikninga, meta stöður, yfirfara viðskiptamenn og lánardrottna, flokka kostnað, meðhöndla eignir, skuldir, eigið fé, skattaleg álitaefni og önnur atriði sem skipta máli fyrir rétt reikningsskil og skattframtal. Því er ekki rétt að líta á hnappsársreikning sem almenna einföldun eða minni vinnu í öllum tilvikum. Í mörgum tilvikum er vinnan að baki slíkum skilum sambærileg við vinnu við hefðbundinn ársreikning enda liggur meginvinnan ekki í sjálfu skilaforminu heldur í því að tryggja að tölurnar sem skilað er séu réttar.

„Hnappurinn“ getur eftir atvikum einfaldað skil hjá félögum þar sem engin eða mjög lítil starfsemi er til staðar. Hann leysir hins vegar ekki úr þeim álitaefnum sem varða endurskoðunarskyldu, burðargetu endurskoðunarstéttarinnar, umfang lögbundins eftirlits eða raunveruleg gæði ársreikninga.

Þá þarf sérstaklega að varast að blanda saman skattframtalsgerð og ársreikningagerð. Skattframtal byggir á skattalögum en ársreikningur á reikningsskilareglum. Þetta eru skyld kerfi en ekki sama fyrirbærið. Ef ársreikningur er í reynd leiddur af skattframtali eða skilataeknilegu eyðublaði án fullnægjandi faglegs mats á undirliggjandi bókhaldi er hætt á að formið verði tekið fram yfir innihaldið.

Þá er skattframtalsgerð félaga í dag í flestum tilvikum orðin það flókin að ekki er hægt að fylla skattframtal út með réttum hætti án töluverðrar meðhöndlunar þeirra gagna sem þar liggja til grundvallar. Rekjanleiki fjárhæða sem færðar eru í framtalið skiptir miklu máli auk þess sem formið gerir ráð fyrir afstemmingu margra ólíkra skattstofna innan sama framtals.

Af framangreindum sökum verður „hnappurinn“ aðeins að takmörkuðu leyti notaður sem rök fyrir einföldun. Hann svarar jafnframt ekki þeim álitaefnum sem snúa að endurskoðunarmörkum, gæðum ársreikninga eða aðgengi félaga að faglegri þjónustu.

5. Áritun er ekki endurskoðun

Undirritaður telur nauðsynlegt að árétta að áritun endurskoðanda á ársreikning er ekki það sama og endurskoðun í skilningi laga og endurskoðunarstaðla. Áritunin er niðurstaðan sem birtist notendum ársreikningsins. Endurskoðunin sjálf er sú faglega vinna sem liggur að baki árituninni. Full endurskoðun felur í sér óháða og kerfisbundna gagnaöflun, faglegt mat, áhættumat, prófanir, skjalfestingu og niðurstöðu endurskoðanda um hvort ársreikningur gefi glögga mynd.

Ef þessi greinarmunur er ekki skýr í umræðu um frumvarpið er hætta á að umfang endurskoðunarskyldunnar verði vanmetið.

6. Um uppruna frumvarpsins og sjónarmið ársreikningaskrár

Þegar undirritaður kom fyrir efnahags- og viðskiptanefnd við fyrri meðferð málsins var sérstaklega spurt af nefndarmanni hvaðan frumvarpið kæmi og hver hefði í reynd mótað efni þess. Undirritaður gat þá ekki svarað þeirri spurningu með vissu. Eftir kynningu atvinnuvegaráðuneytisins á frumvarpinu á endurskoðunardegi FLE þann 22. maí 2026 telur undirritaður rétt að vekja sérstaklega athygli á þessu atriði. Af þeirri kynningu varð ekki annað ráðið en að frumvarpið hefði að verulegu leyti verið mótað út frá sjónarmiðum ársreikningaskrár og stjórnsýslulegri framkvæmd við móttöku og eftirfylgni ársreikninga. Slík sjónarmið eiga vissulega rétt á sér. Ársreikningaskrá hefur mikilvægu hlutverki að gegna við móttöku, skráningu og eftirfylgni ársreikninga. Hins vegar má slíkt stjórnsýslulegt sjónarhorn ekki verða ráðandi við lagasetningu sem leggur lögbundnar skyldur á félög um gerð, staðfestingu og skil ársreikninga, og eftir atvikum skyldu til að leita til óháðrar sérfræðistéttar, enda geta vanefndir á slíkum skyldum haft í för með sér veruleg viðurlög. Við slíka lagasetningu þarf jafnframt að liggja fyrir sjálfstætt mat á áhrifum frumvarpsins á félögin sjálf, endurskoðendur, reikningsskilaaðila, kostnað, samkeppni á markaði, gæði ársreikninga og raunverulegt aðgengi að þjónustu.

Að mati undirritaðs er ekki nægilega ljóst af frumvarpinu eða fyrirbyggjandi gögnum að slíkt sjálfstætt mat hafi farið fram.

7. Ósvaraðar grundvallarspurningar

Undirritaður sendi viðkomandi fulltrúra ráðuneytisins fyrir framangreinda kynningu á endurskoðunardegi FLE skriflegar spurningar sem vörðuðu frumvarpið og minnisblað ráðuneytisins til nefndarinnar. Eftir því sem undirritaður fær best séð var þeim ekki svarað efnislega.

Spurningarnar vörðuðu einkum:

1. Að hvaða marki ráðuneytið hefði metið burðargetu endurskoðunarstéttarinnar og stöðu stéttarinnar við gerð frumvarpsins.
2. Hvers vegna íslenskt atvinnulíf nyti ekki raunverulega sömu uppfærslu stærðarmarka og leiðir af verðleiðréttingu innan Evrópusambandsins þegar íslensk verðbólga hefur verið mun meiri en sú verðbólga sem 25% hækkun evrumarka tekur mið af.
3. Hversu mörg félög bættust við endurskoðunarskyldu vegna 1,5 ma.kr. eignaviðmiðsins og hvaða sérstöku rök stæðu að baki þeirri séríslensku reglu.
4. Að hvaða marki ráðuneytið hefði metið áhrif styttri skilafresta á endurskoðendur og reikningsskilaaðila en ekki aðeins áhrifin á ársreikningaskrá.
5. Hvort ráðuneytið hefði lagt mat á hvað raunverulega felst í endurskoðun félags.

6. Hvort gerð hefði verið greining á því hvaða kröfur væru best til þess fallnar að tryggja gæði ársreikninga lítilla félaga.

Að mati undirritaðs eru þetta grundvallarspurningar sem þarf að svara áður en frumvarpið fær efnislega afgreiðslu.

8. Verðbólga og 25% hækkun stærðarmarka

Í fyrri umfjöllun ráðuneytisins hefur verið vísað til 25% hækkunar stærðarmarka og „þróunar mála í Evrópu“. Undirritaður telur þá framsetningu ófullnægjandi. Sú 25% hækkun sem vísað er til í evrópsku samhengi tekur mið af verðbólgu á evrusvæðinu og í Evrópusambandinu við leiðréttingu evrufjárhæða. Hún svarar ekki þeirri spurningu hvaða hækkun sé nauðsynleg til að viðhalda raunvirði íslenskra fjárhæðarmarka. Ef íslensk verðbólga hefur verið verulega meiri á sama tímabili felur 25% hækkun íslensku markanna ekki í sér sambærilega raunleiðréttingu. Fjárhæðarmörk sem ekki eru leiðrétt í takt við innlenda verðlagsþróun þrengjast sjálfkrafa að raunvirði. Afleiðingin verður sú að fleiri félög falla undir íþyngjandi reglur án þess að raunveruleg stærð, umfang eða áhætta rekstrar þeirra hafi aukist.

Ekki verður séð að tilskipun Evrópusambandsins bindi Ísland við að hækka innlend krónutölumörk aðeins um 25%. Slík hækkun getur verið viðeigandi gagnvart evrufjárhæðum tilskipunarinnar en hún rökstyður ekki ein og sér að íslensk mörk séu aðeins hækkuð um sama hlutfall ef verðlagsþróun hér á landi hefur verið önnur.

9. Séríslenskt 1,5 ma.kr. eignaviðmið

Undirritaður telur 1,5 ma.kr. eignaviðmiðið eitt mikilvægasta álitafni frumvarpsins. Eignir einar og sér eru gróf vísbending um stærð félags en ekki endilega um endurskoðunaráhættu eða þörf fyrir fulla endurskoðun. Félag getur átt töluverðar eignir en starfsemi að öðru leyti verið lítil eða mjög einföld. Algengt er að slík félög séu í eigu fárra eigenda, séu með litla eða enga skuldsetningu, einfalda eignasamsetningu, litla veltu, fá eða engin ársverk og því þörf ytri notenda fyrir fulla endurskoðun takmörkuð. Sjálfvirk 1,5 ma.kr. eignaviðmið getur því fangað félög þar sem raunveruleg þörf fyrir fulla endurskoðun er ekki augljós. Ef slík regla á að standa þarf að liggja fyrir skýr greining á því hversu mörg félög hún nær til, hvers konar félög það eru, hversu mörg þeirra eru nú þegar endurskoðuð, hversu mörg bætast raunverulega við og hvaða hagsmunir réttlæta fulla endurskoðun í þessum tilvikum. Almenn vísan til þess að félög með „verulegar eignir“ geti haft „umtalsverð áhrif“ nægir ekki sem rökstuðningur fyrir séríslenskri viðbótarreglu.

10. Skilafrestir og álag

Í frumvarpinu og minnisblaði ráðuneytisins virðist áhersla lögð á að dreifa álagi á ársreikningaskrá. Undirritaður telur að sama mat þurfi að fara fram gagnvart endurskoðendum, reikningsskilaaðilum og þeim félögum sem þurfa að uppfylla skyldurnar. Það er ekki nægilegt að regluverk sé hentugt fyrir móttökustofnunina. Það þarf einnig að vera framkvæmanlegt fyrir þá sem semja ársreikninga, endurskoða, undirrita og skila.

Í framkvæmd skapast mikið álag á afmörkuðum tímabilum vegna ársreikninga, endurskoðunar, skattframtala, bókhaldsuppgjöra og annarra lögbundinna verkefna. Stytting fresta getur því haft veruleg

áhrif þótt hún virðist hófleg í lagatexta. Ef frumvarpið byggir á því sjónarmiði að dreifa álagi á ársreikningaskrá þarf jafnframt að sýna fram á að það auki ekki óhóflega álag á endurskoðendur og reikningsskilaaðila.

Rétt er að geta þess að í rökstuðningi um að frumvarpið dreifi álagi með því að lögfesta lengri fresti fyrir örfélög felst ákveðin mótsögn. Í reynd virðist frumvarpið að þessu leyti fyrst og fremst lögfesta það fyrirkomulag sem þegar hefur tíðkast í framkvæmd gagnvart slíkum félögum. Það felur því ekki í sér raunverulegan létti frá núverandi framkvæmd. Þvert á móti felur frumvarpið í sér íþyngjandi ákvæði fyrir önnur félög þar sem þeim verður gert að skila ársreikningum fyrr en raunveruleg framkvæmd hefur hingað til heimilað. Af þeim sökum er villandi að lýsa breytingunni almennt sem álagsdreifingu eða einföldun nema jafnframt sé gerð grein fyrir því að álag færist að hluta yfir á önnur félög, endurskoðendur og reikningsskilaaðila.

11. Gæði ársreikninga lítilla félaga

Undirritaður telur mikilvægt að greina á milli forms og raunverulegra gæða.

Full endurskoðun getur verið nauðsynleg og mikilvæg þar sem um er að ræða stærri félög, félög með dreift eignarhald, verulega lánardrottnahagsmuni, flókin reikningsskil, almannahagsmuni eða aðra sérstaka áhættu. Hins vegar er ekki sjálfgefið að full endurskoðun sé ávallt besta eða hagkvæmasta leiðin til að tryggja gæði ársreikninga lítilla félaga. Fyrir mörg lítil félög getur reglulegt bókhaldslegt aðhald, vönduð ársreikningagerð, skattaleg ráðgjöf, afstemmingar, rétt flokkun og fagleg aðkoma yfir árið haft meiri raunveruleg áhrif á gæði reikningsskila en formleg krafa um fulla endurskoðun eftir á. Því hefði þurft að greina sérstaklega hvaða kröfur væru best til þess fallnar að tryggja gæði ársreikninga lítilla félaga. Ekki verður séð að slík greining liggi fyrir.

12. Niðurstaða

Að mati undirritaðs er frumvarpið ekki nægilega upplýst í núverandi mynd. Það hefur verið lagt fram að nýju óbreytt að meginefni þrátt fyrir að verulegum spurningum hafi ekki verið svarað um burðargetu endurskoðunarstéttarinnar, raunveruleg áhrif 1,5 ma.kr. eignaviðmiðsins, áhrif styttri fresta, uppruna og mótun frumvarpsins, gæði ársreikninga lítilla félaga og hvort 25% hækkun stærðarmarka feli í sér raunverulega leiðréttingu í íslensku verðbólguumhverfi. Undirritaður telur að frumvarpið feli í sér viðbótar gullhúðun íslenskra reglna og að það geti, þvert á yfirlýst markmið, fjölgað þeim félögum sem skylt er að láta endurskoða ársreikninga sína. Málið snýst ekki aðeins um endurskoðendur. Það snýst um hvort lítil og meðalstór félög hafi raunverulegt aðgengi að þeirri þjónustu sem löggjafinn gerir þeim skylt að afla. Það snýst einnig um hvort Alþingi setji lög sem eru framkvæmanleg í reynd. Lögbundin endurskoðun er takmörkuð fagleg auðlind. Ef löggjafinn ákveður að skylda félög til að nýta þá auðlind þarf að liggja fyrir traust mat á því að nægileg geta sé til staðar. Að mati undirritaðs liggur slíkt mat ekki fyrir.

Virðingarfyllst,

Gunnlaugur Kristinnsson, löggiltur endurskoðandi
gunnlaugur@gke.is

**Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
Reykjavík**

Akureyri 12. október 2026

Efni: Viðbótarathugasemdir og tillögur að breytingum vegna 77. máls, frumvarps til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006

Vísað er til fyrri umsagnar undirritaðs um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006, 77. mál á 158. löggjafarþingi, og umræðu á fundi efnahags- og viðskiptanefndar.

Í framhaldi af þeirri umræðu leyfi ég mér að setja fram afmarkaðar tillögur að breytingum á frumvarpinu. Markmiðið er að frumvarpið taki ríkara mið af raunverulegri framkvæmd ársreikningsgerðar, skattframtalsgerðar og endurskoðunar einkum hjá litlum félögum, stöðu endurskoðunarstéttarinnar og þeirri faglegu getu sem þarf að vera til staðar ef lögbundnar skyldur félaga eru auknar.

Um er að ræða atriði sem lúta ekki aðeins að lagatækni heldur að framkvæmdarhæfi. Lögbundnar skyldur verða að vera framkvæmanlegar í reynd. Það er ekki nægilegt að skylda sé sett í lög ef ekki liggur fyrir að félög og fagaðilar geti staðið undir henni með eðlilegum hætti.

Með þessu bréfi fylgir tafla frá Félagi löggiltra endurskoðenda um fjölda löggiltra endurskoðenda, aldursdreifingu, stöðu réttinda og starfsvettvang, miðað við árslok 2026, sbr. fylgiskjal 1.

Undirritaður tekur fram að framangreindar tillögur miða ekki að því að hindra eða tefja innleiðingu þeirra EES-gerða sem frumvarpið byggir á, þ.e. tilskipunar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2023/2775 og tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/2101, sem báðar breyta tilskipun 2013/34/ESB um ársreikninga. Tillögurnar lúta að séríslenskum útfærsluatriðum og innlendum viðbótarskyldum, svo sem skilafrestum lítilla félaga, innlendri endurskoðunarskyldu lítilla félaga og því hvaða réttaráhrif eigi að tengja við hið sérstaka 1,5 ma.kr. eignaviðmið. Þá er jafnframt vakin athygli á því, sem sérstöku atriði til skoðunar við heildarmat á frumvarpinu, að íslensk skilgreining á einingum tengdum almannahagsmunum er víðari en almennt þekkist í samanburðarríkjum.

Framangreindar tillögur raska ekki innleiðingu þeirra EES-gerða sem frumvarpið byggir á. Þær lúta ekki að kjarna innleiðingarinnar heldur að innlendri útfærslu, framkvæmd og viðbótarskyldum sem ekki leiða með beinum hætti af EES-reglum. Mikilvægt er að greina skýrt á milli þess sem leiðir af EES-skuldbindingum annars vegar og séríslenskrar útfærslu hins vegar.

Staða endurskoðunarstéttarinnar og burðargeta markaðarins

Við mat á frumvarpinu verður ekki aðeins að líta til þeirra félaga sem lögin taka til, heldur einnig til stöðu þeirrar sérfræðistéttar sem lögin gera ráð fyrir að sinni verkefninu.

Frumvarpið leggur ekki aðeins skyldur á félög. Það leggur í reynd skyldu á atvinnulífið til að leita til óháðrar, löggiltrar og leyfisskyldrar sérfræðistéttar. Félög geta ekki sjálf uppfyllt

endurskoðunarskyldu innan frá, heldur þau þurfa að leita til endurskoðunarfyrirtækja sem réttindi hafa fengið til endurskoðunarstarfa. Af þeim sökum þarf staða, geta og burðargeta endurskoðunarstéttarinnar að vera hluti af mati á því hvort auknar skyldur séu raunhæfar og framkvæmanlegar. Gögn frá Félagi löggiltra endurskoðenda, sbr. fylgiskjal 1, sýna að þessi staða er viðkvæm. Samkvæmt töflu FLE eru félagsmenn á vinnualdri 323. Þar af starfa 172 á endurskoðunarstofu en 151 starfar ekki á endurskoðunarstofu. Það þýðir að um 46,7% félagsmanna á vinnualdri starfa ekki við endurskoðun eða þá þjónustu við atvinnulífið sem lögin gera ráð fyrir að endurskoðendur sinni. Þá eru 91 félagsmaður 68 ára og eldri og í töflunni kemur sérstaklega fram að margir þeirra séu hættir störfum sökum aldurs. Aldurssamsetningin sýnir einnig að stór hluti stéttarinnar er kominn á síðari hluta starfsævinnar. Af 323 félagsmönnum á vinnualdri eru 155 á aldrinum 50–67 ára, eða tæplega helmingur. Aðeins 60 eru undir fertugu. Nýliðun hefur að meðaltali verið 9,5 nýir löggiltir endurskoðendur á ári á tímabilinu 2015–2025 samkvæmt sömu gögnum. Þá er eftirtektarvert að tæp 52% félagsmanna á aldrinum 40–49 ára hafa horfið til annarra starfa. Það bendir til verulegs brottfalls úr stéttinni snemma á starfsævinni.

Þegar við framangreint bætist að endurskoðunarmarkaðurinn er samþjappaður, þar sem þrjú stærstu endurskoðunarfélögin hafa nálægt 70% starfandi endurskoðenda innan sinna vébanda, verður að fara varlega í að fjölga lögbundnum verkefnum án sérstakrar greiningar. Slík samþjöppun hefur áhrif á aðgengi lítilla og meðalstórra félaga að þjónustu, sérstaklega utan höfuðborgarsvæðisins, og getur leitt til aukins kostnaðar, lengri afgreiðslutíma og minni samkeppni. Þetta skiptir sérstaklega máli ef frumvarpið leiðir til þess að fleiri félög þurfi fulla endurskoðun. Það er ekki nægilegt að lögfesta slíka skyldu ef ekki liggur fyrir að markaðurinn hafi raunverulega getu til að sinna henni og ekki hefur verið sýnt fram á þörf fyrir hana. Slík skylda verður þá í reynd ekki aðeins íþyngjandi fyrir félögin heldur getur hún einnig aukið álag á stétt sem þegar er fámenn, aldurssamsetning hennar óhagstæð og nýliðun takmörkuð. Þessi staða þarf að liggja til grundvallar mati á frumvarpinu. Hún styður sérstaklega að horft verði til hóflegra og framkvæmanlegra úrræða, svo sem könnunar ársreiknings hjá litlum félögum yfir tilteknum mörkum, í stað þess að fleiri félög verði sjálfkrafa færð í fulla lögboðna endurskoðun.

Skilafrestir örfélaga, lítilla félaga og meðalstórra félaga

Við mat á skilafrestum þarf að horfa til þess að núverandi lagarammi byggir að hluta á forsendum sem eru ekki í samræmi við raunverulega framkvæmd hjá stórum hluta lítilla félaga. Samkvæmt félagalöggjöf er almennt gengið út frá því að aðalfundur sé haldinn innan átta mánaða frá lokum reikningsárs. Í tilviki félaga með almanaksár sem reikningsár þýðir það að aðalfundur eigi að fara fram eigi síðar en 31. ágúst. Það er hin formlega regla.

Raunveruleikinn er hins vegar annar hjá verulegum hluta örfélaga og lítilla félaga eins og þau eru skilgreind samkvæmt frumvarpinu. Slík félög hafa almennt takmarkaða innri getu til reikningsskilagerðar og reiða sig í verulegum mæli á utanaðkomandi fagaðila við gerð ársreiknings og skattframtals. Við mat á skilafrestum þarf því að horfa til þess hvernig þessi vinna fer fram í reynd, ekki aðeins til formlegra reglna um aðalfund og skil. Hjá þessum félögum eru ársreikningsgerð og skattframtalsgerð í reynd unnin í einu samfelldu ferli. Ekki er því raunhæft að líta á skil ársreiknings sem aðskilið ferli frá þeirri vinnu sem þarf að liggja að baki skattframtali félagsins. Ársreikningur verður í mörgum tilvikum ekki lagður endanlega fram, samþykktur og sendur ársreikningaskrá fyrir en undirliggjandi skattframtalsvinna hefur verið unnin. Af þessum sökum hefur framkvæmdin í reynd þróast þannig að 30 daga frestur til skila eftir samþykkt ársreiknings hefur mildað þetta misræmi. Sá

frestur hefur gert kleift að samræma félagaréttarlega samþykkt ársreiknings og raunverulega vinnslu ársreiknings og skattframtals. Þetta hefur einkum verið mögulegt þar sem lokafrestur til skila á ársreikningi og skattframtali hefur um árabíl verið í byrjun október.

Við mat á framangreindu atriði skiptir einnig máli að tryggja fyrirsjáanleika. Fagaðilar sem annast ársreikningsgerð og framtalsskil fyrir fjölda félaga skipuleggja vinnu sína langt fram í tímann með hliðsjón af þeirri framkvæmd sem hefur gilt um árabíl. Sama á við um félögin sjálf, stjórnendur þeirra og eigendur.

Stytting framtalsskilafrests ríkisskattstjóra á árinu 2026 niður í 21. september, og þar með í reynd frests til að skila ársreikningi hjá stórum hluta lítilla félaga, kom með mjög skömmum fyrirvara og raskaði verulega þeirri vinnuáætlun sem fagaðilar höfðu byggt á. Sú breyting reyndist ekki raunhæf í framkvæmd og frestur var síðar framlengdur til 5. október. Sú reynsla sýnir að raunveruleg geta markaðarins til að ljúka skilum verður ekki aukin með skyndilegri ákvörðun um styttri frest. Hún sýnir einnig að fyrirsjáanleiki skiptir verulegu máli. Þegar lögbundnir frestir eða framkvæmd stjórnvalda breytast þarf það að gerast með nægum fyrirvara og á grundvelli mats á raunverulegri getu félaga og fagaðila. Annars er hættu á að álag safnist á þröngan tíma, gæði vinnu versni og bæði félög og fagaðilar lendi í óþarfa réttaróvissu.

Meðalstór félög eru almennt í annarri stöðu en örfélög og lítil félög. Þau stunda yfirleitt umfangsmeiri starfsemi, búa yfir meiri getu og hjá þeim getur verið aukin þörf ytri notenda fyrir tímanlegar upplýsingar. Þar kann vikufrestur eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi að vera málefnalegur. Einnig skiptir máli vegna meðalstórra félaga að skilafrestur þeirra sé samræmdur þeim reglum sem gilda um heimild til að halda aðalfund. Samkvæmt lögum um einkahlutafélög og lögum um hlutafélög er almennt heimilt að halda aðalfund innan átta mánaða frá lokum reikningsárs. Félag með almanaksár sem reikningsár getur því haldið aðalfund 31. ágúst innan lögmælt frests. Ef ársreikningalög gera jafnframt ráð fyrir að ársreikningi skuli skilað eigi síðar en átta mánuðum eftir lok reikningsárs hefur félag sem nýtir lögbundinn frest til að halda aðalfund engan raunhæfan tíma til að ganga frá skilum ársreiknings eftir að hann hefur verið staðfestur á aðalfundi. Það er óheppilegt og skapar misræmi milli félagalaga og ársreikningalaga.

Þá má einnig benda á að lög um einkahlutafélög og lög um hlutafélög gera almennt ráð fyrir 30 daga tilkynningarfresti þegar breytingar varða skráðar upplýsingar um félag. Tillaga um 30 daga skilafrest eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi er því í samræmi við þá almennu nálgun félagaréttar að félagi sé veittur raunhæfur frestur til að tilkynna og ganga frá skráningarskyldum upplýsingum eftir að ákvörðun hefur verið tekin.

Öðru máli gegnir um örfélög og lítil félög. Ef frumvarpið lögfestir vikufrest frá samþykkt ársreiknings fyrir lítil félög er í reynd verið að þrengja að þeirri framkvæmd sem hefur þróast til að mæta raunveruleikanum. Slík breyting jafngildir í framkvæmd um mánaðar styttingu á þeim skilafresti sem félög og fagaðilar hafa byggt vinnu sína á um árabíl. Hún myndi ekki laga misræmið milli laga og framkvæmdar heldur gera það sýnilegra og erfiðara í framkvæmd.

Skilafrestir þurfa því að vera raunhæfir, fyrirsjáanlegir og í samræmi við það hvernig ársreikningar og skattframtöl lítilla félaga eru unnin í reynd. Þeir þurfa jafnframt að taka mið af þeim sjónarmiðum að félög geti nýtt lögbundinn frest til að halda aðalfund án þess að missa allan raunhæfan tíma til að skila ársreikningi eftir staðfestingu hans.

Tillaga:

Gerður verði greinarmunur á skilafresti örfélaga og lítilla félaga annars vegar og meðalstórra félaga hins vegar. Örfélög skili ársreikningi eigi síðar en 30 dögum eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi, þó eigi síðar en 30 dögum eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs eða innan þess frests sem ríkisskattstjóri veitir skattaðilum til að skila framtölum sínum, sé sá frestur lengri. Lítil félög skili ársreikningi eigi síðar en 30 dögum eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi, þó eigi síðar en 30 dögum eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs. Meðalstór félög skili ársreikningi eigi síðar en viku eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi, þó eigi síðar en viku eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs.

Endurskoðunarskylda lítilla félaga og þörf fyrir vægara millistig

Eitt af markmiðum frumvarpsins er að einfalda regluverk og stuðla að skilvirkara rekstrarumhverfi fyrirtækja á Íslandi við framkvæmd reglna á sviði ársreikninga. Það markmið er málefnalegt og mikilvægt. Það samræmist hins vegar illa því markmiði að halda óbreyttu kerfi þar sem lítil félög sem fara yfir innlend endurskoðunarmörk færast beint í fulla lögboðna endurskoðun án þess að lagt hafi verið mat á hvort vægara millistig geti náð sama markmiði með hóflegri hætti. Þegar slík skylda er lögð á lítil félög þarf hún að vera studd skýru mati á þörf, hófsemi, kostnaði og framkvæmdarhæfi.

Við heildarmat á frumvarpinu ber jafnframt að hafa í huga að endurskoðunarskylda lítilla félaga er ekki bein afleiðing af ársreikningatilskipun Evrópusambandsins. Tilskipunin gerir kröfu um endurskoðun ársreikninga eininga tengdra almannahagsmunum, meðalstórra félaga og stórra félaga, en leggur ekki almenna skyldu á lítil félög til að láta endurskoða ársreikninga sína. Þá heimilar tilskipunin jafnframt hærri efri mörk lítilla félaga en frumvarpið miðar við. Samkvæmt tilskipuninni geta efri mörk lítilla félaga numið 7,5 milljónum evra í heildareignum og 15 milljónum evra í hreinni veltu, auk 50 starfsmanna.

Þegar íslensk lög leggja endurskoðunarskyldu á félög sem teljast enn lítil félög samkvæmt ársreikningalögum, og miða jafnframt við lægri mörk en tilskipunin heimilar, er því um innlenda stefnumörkun og viðbótarskyldu að ræða. Slík skylda þarf að byggjast á skýru mati á þörf, hófsemi, kostnaði og framkvæmdarhæfi. Í því samhengi þarf ekki einungis að velja upp þeirri spurningu hvort fagleg aðkoma eigi að vera að reikningsskilum lítilla félaga yfir tilteknum mörkum, heldur einnig hvers konar aðkoma sé hæfileg. Ekki er sjálfsgefið að full lögboðin endurskoðun sé eina rétta úrræðið í öllum tilvikum.

Núverandi kerfi er of tvískipt. Annars vegar geta ársreikningar félaga undir endurskoðunarmörkum verið staðfestir með almennri áritun eða undirritun aðila sem þarf ekki að hafa sérstaka faglega menntun eða löggildingu á sviði endurskoðunar. Slík staðfesting felur ekki í sér sama faglega og lagalega ramma og störf löggilts endurskoðanda. Hins vegar færast félög sem fara yfir endurskoðunarmörk beint í fulla lögboðna endurskoðun, sem einungis má framkvæma á vegum endurskoðunarfyrirtækis með réttindi til endurskoðunarstarfa. Þetta stökk er of stórt fyrir mörg lítil félög. Það skýtur skökku við að kerfið sé þannig að ársreikningur geti verið staðfestur með tiltölulega takmarkaðri faglegri aðkomu allt að endurskoðunarmörkum, en við það eitt að félag fari yfir tiltekin stærðarmörk taki við full lögboðin endurskoðun með þeim kröfum sem lög og endurskoðunarstaðlar gera til fullrar endurskoðunar.

Lög um endurskoðendur og endurskoðun gera ríkar kröfur til endurskoðenda og endurskoðunarfyrirtækja. Þar er meðal annars fjallað um löggildingu, starfsábyrgðartryggingu, óhæði, endurmenntun, gæðakerfi og eftirlit með endurskoðendum og endurskoðunarfyrirtækjum. Þessar skyldur réttlæta að löggiltir endurskoðendur geti sinnt vægara millistigi staðfestingar fyrir lítil félög. Slík aðkoma væri mun sterkari en almenn staðfesting eða yfirferð ársreiknings, en um leið hóflegri og raunhæfari en full lögboðin endurskoðun í öllum tilvikum. Í þessu sambandi liggur fyrir að til er viðurkenndur alþjóðlegur staðall um könnun reikningsskila, ISRE 2400. Slík könnun felur í sér takmarkaða staðfestingu en ekki fulla endurskoðun. Það er því þegar til faglegur rammi sem hægt er að byggja á ef komið yrði á sérstöku millistigi fyrir lítil félög sem fara yfir innlend endurskoðunarmörk en ættu ekki endilega að sæta fullri lögboðinni endurskoðun.

Önnur Norðurlönd sem Ísland ber sig gjarnan saman við hafa jafnframt brugðist við þörfinni fyrir hlutfallslegri úrræði gagnvart minni og minna flóknum félögum. Danmörk hefur um árabíl beitt sérstöku millistigi, *udvidet gennemgang*, sem er vægara úrræði en full endurskoðun og byggir á grunni könnunar samkvæmt ISRE 2400 með tilteknum viðbótaraðgerðum. Noregur og Svíþjóð hafa tekið upp ISA for LCE, sjálfstæðan alþjóðlegan endurskoðunarstaðal frá IAASB fyrir endurskoðun reikningsskila minni og minna flókinna eininga. Mikilvægt er þó að greina á milli þessara úrræða. Dönsk *udvidet gennemgang* er ekki full endurskoðun heldur landsbundið millistig sem byggir á könnun með viðbótaraðgerðum. ISA for LCE felur hins vegar eftir sem áður í sér endurskoðun, ekki könnun ársreiknings. Staðallinn er því ekki lagður til hér sem grundvöllur að könnun ársreiknings. Hann sýnir hins vegar að á alþjóðavettvangi, og sérstaklega á Norðurlöndum, hefur verið viðurkennt að þörf sé á hlutfallslegri nálgun gagnvart minni og einfaldari einingum.

Nánari útfærsla slíks millistigs ætti að vera verkefni síðari stigs. Eðlilegt væri að Endurskoðendaráð, ráðuneyti og fagaðilar, þar á meðal Félag löggiltra endurskoðenda, kæmu að mótun reglna um framkvæmd þess. Þar mætti meðal annars taka afstöðu til þess hvort könnun ársreiknings samkvæmt ISRE 2400 ætti að fylgja tilteknum viðbótaraðgerðum eða staðfestingum, með hliðsjón af íslenskum aðstæðum og reynslu annarra Norðurlanda. Jafnframt mætti taka sérstaklega til skoðunar með hvaða hætti ISA for LCE kæmi til álita við endurskoðun minni og minna flókinna eininga hér á landi. Þar sem ISA for LCE er alþjóðlegur endurskoðunarstaðall kann hann að koma til álita við endurskoðun minni og minna flókinna eininga hér á landi að því marki sem skilyrði staðalsins sjálfs eru uppfyllt og íslenskt regluverk stendur því ekki í vegi. Það breytir þó ekki þeirri meginniðurstöðu að ISA for LCE leysir ekki af hólmi þörfina fyrir vægara millistig í formi könnunar ársreiknings hjá litlum félögum, enda er staðallinn áfram endurskoðunarstaðall.

Íslenska kerfið hefur ekki þróast með sambærilegum hætti. Hér er enn mjög stórt bil milli almennrar staðfestingar eða yfirferðar ársreiknings annars vegar og fullrar lögboðinnar endurskoðunar hins vegar. Ef markmið frumvarpsins er að einfalda regluverk og draga úr óþarfa íþyngingu þarf að skoða sérstaklega hvort lítil félög yfir tilteknum mörkum eigi fremur að sæta könnun ársreiknings af hálfu löggilts endurskoðanda en fullri lögboðinni endurskoðun. Slík leið myndi tryggja faglega aðkomu löggilts endurskoðanda án þess að leggja á lítil félög sömu byrðar og fylgja fullri endurskoðun. Með slíkri útfærslu væri komið á eðlilegu millistigi milli almennrar staðfestingar eða yfirferðar ársreiknings annars vegar og fullrar lögboðinnar endurskoðunar hins vegar. Það væri betur til þess fallið að tryggja gæði reikningsskila lítilla félaga með hóflegum og framkvæmanlegum hætti.

Tillaga:

Lítill félög sem fara yfir þau mörk sem samkvæmt frumvarpinu leiða til endurskoðunarskyldu verði ekki sjálfkrafa færð í fulla endurskoðun, heldur verði þeim gert skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki til að kanna ársreikning sinn. Með því væri unnt að móta faglegt og sveigjanlegt millistig, meðal annars með hliðsjón af viðurkenndum stöðlum um könnun reikningsskila, án þess að festa tiltekinn staðal beint í lög. Slík leið væri eðlilegri en að lögfesta aukna endurskoðunarskyldu án nægilegrar greiningar á framkvæmd, umfangi og þörf.

1,5 ma.kr. eignaviðmið leiði ekki til fullrar endurskoðunarskyldu

Í frumvarpinu er lagt til að undanþága frá endurskoðun gildi ekki ef heildareignir félags á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári nema a.m.k. 1,5 ma.kr. Rökstuðningur frumvarpsins og ríkisskattstjóra byggir í meginatriðum á því að félög með „verulegar eignir“ eigi að sæta endurskoðun vegna gagnsæis og hagsmuna notenda reikningsskila. Ríkisskattstjóri lýsir reglunni sem öryggisviðmiði sem varði gagnsæi og hagsmuni notenda reikningsskila. Þessi rökstuðningur er almennur og ófullnægjandi að því leyti sem hann á að réttlæta fulla lögboðna endurskoðun.

Ekki liggur fyrir greining á því hversu mörg félög reglan nær til, hvers konar félög það eru, hversu mörg þeirra eru þegar endurskoðuð, hversu mörg bætast raunverulega við og hvaða hagsmunir réttlæta fulla lögboðna endurskoðun í þessum tilvikum.

Eignir eru ekki sjálfkrafa áhætta. Félag getur farið yfir 1,5 ma.kr. eignamörk vegna einnar fasteignar, nokkurra íbúða, verulegrar bankainnstæðu eða eignarhluta í einu eða nokkrum skráðum félögum á markaði. Slíkt félag getur haft litla daglega starfsemi, verið í eigu fárra aðila, viðskipti þess verið fá og einföld, engir starfsmenn verið til staðar, félagið verið skuldlaust og reikningsskil þess einföld. Eignafjárhæð ein og sér segir því lítið um flækjustig rekstrar, umfang viðskipta, starfsmannafjölda, eigendadreifingu eða raunverulega þörf ytri notenda fyrir fulla endurskoðun.

Þá getur 1,5 ma.kr. eignaviðmiðið skapað óheppilega hvata við gerð reikningsskila. Ef full endurskoðunarskylda ræðst af bókfærðu virði eigna getur félag haft hvata til að halda eignum bókfærðum neðar, forðast valkvæða reikningsskilaaðferð sem annars gæti gefið gleggri mynd eða skipta eignum upp á fleiri félög. Þetta á sérstaklega við þar sem grunnregla IV. kafla ársreikningalaga er að eignir séu færðar til bókar á kostnaðarverði en lögin heimila jafnframt frávik frá þeirri reglu. Tvö félög geta af þeim sökum átt sambærilega eign, til dæmis fasteign, sem lengi hefur verið í eigu viðkomandi félaga. Annað félagið heldur eigninni á kostnaðarverði en hitt beitir heimild til endurmats. Með 1,5 ma.kr. eignaviðmiðinu getur það eitt að beita heimilaðri reikningsskilaaðferð samkvæmt ársreikningalögum leitt til fullrar endurskoðunarskyldu hjá því félagi sem nýtir heimild til endurmats þótt undirliggjandi rekstur, áhætta, eigendahópur og þörf ytri notenda fyrir endurskoðun séu sambærileg hjá báðum félögum.

Regla sem á að auka gagnsæi getur þannig í framkvæmd leitt til lakari reikningsskila eða flóknari félagauppyggingar í stað aukins gagnsæis. Því er varhugavert að láta slíkt eignaviðmið eitt og sér leiða til fullrar lögboðinnar endurskoðunar. Það þýðir þó ekki að 1,5 ma.kr. eignaviðmiðið þurfi að falla alfarið brott sem sjónarmið. Þvert á móti er ekki óeðlilegt að félög með verulegar eignir sæti aukinni faglegri aðkomu, enda skiptir máli að ársreikningar slíkra félaga séu í samræmi við framsetningar- og upplýsingakröfur ársreikningalaga. Af þeim sökum væri eðlilegra að slíkt viðmið leiddi til könnunar ársreiknings en ekki fullrar endurskoðunar. Með því væri tekið tillit til sjónarmiða um gagnsæi og

ENDURSKOÐUN

GK endurskoðun ehf. – Hafnarstræti 97 – 600 Akureyri
Sími: 460 5200 gsm.: 843 5200

hagsmuni notenda reikningsskila án þess að eignafjárhæð ein og sér kallaði fram fulla endurskoðunarskyldu. Slík lausn væri einnig í betra samræmi við þá meginhugsun að koma á vægara millistigi fyrir lítil félög. Félög sem fara yfir 1,5 ma.kr. eignaviðmið, en eru að öðru leyti einföld í rekstri og flokkast áfram sem lítil félög, yrðu þá ekki án faglegrar aðkomu. Þau yrðu hins vegar ekki sjálfkrafa færð í fulla lögboðna endurskoðun heldur sættu könnun ársreiknings af hálfu endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis.

Tillaga:

Ákvæði um 1,5 ma.kr. eignaviðmið verði ekki látið leiða til fullrar endurskoðunarskyldu. Í stað þess verði kveðið á um að félög sem falla undir undanþágu frá endurskoðunarskyldu en hafa heildareignir að fjárhæð a.m.k. 1,5 ma.kr. á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári skuli kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki til að kanna ársreikning sinn.

Tillögur að breytingum á frumvarpinu

Eftirfarandi eru drög að breytingartillögum sem nefndin gæti tekið til skoðunar. Nauðsynlegt kann að vera að samræma orðalagið nánar við endanlega framsetningu frumvarpsins og laga nr. 3/2006.

Breytingartillaga vegna 5. gr. frumvarpsins — 98. gr. ársreikningalaga

Lagt er til að e-liður 5. gr. frumvarpsins, sem gerir ráð fyrir að 1,5 ma.kr. eignaviðmið leiði til fullrar endurskoðunarskyldu, falli brott og að í stað hans komi nýr e-liður svohljóðandi:

e. Við bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Félögum sem falla ekki undir undanþágu 1. mgr., en flokkast áfram sem lítil félög samkvæmt 11. tölul. 2. gr., er ekki skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki til að endurskoða ársreikning sinn. Slík félög skulu þó kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki til að kanna ársreikning sinn. Sama gildir um félög sem falla undir undanþágu 1. mgr. en heildareignir á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári nema a.m.k. 1.500.000.000 kr. Ráðherra setur nánari reglur um framkvæmd könnunar samkvæmt þessari málsgrein, þar á meðal um umfang hennar og áritun.

Með þessu væri fallið frá því að 1,5 ma.kr. eignaviðmið leiði sjálfkrafa til fullrar lögboðinnar endurskoðunar. Í stað þess yrði slíkt viðmið notað til að kalla fram vægara millistig, þ.e. skyldu til að láta kanna ársreikning félagsins af endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki. Þannig væri tekið tillit til sjónarmiða um gagnsæi og faglega framsetningu ársreikninga hjá eignamiklum félögum án þess að leggja á þau fulla endurskoðunarskyldu þegar starfsemi þeirra er einföld, eigendahópur fámennur og raunveruleg áhætta takmörkuð.

Breytingartillaga vegna 6. gr. skilafrests örfélaga, lítilla félaga og meðalstórra félaga

Lagt er til að a-lið 6. gr. frumvarpsins, um 1. mgr. 109. gr. laga um ársreikninga, verði breytt þannig að 1. og 2. tölul. verði orðaðir svo:

- 1. Örfélag skal senda ársreikningaskrá ársreikning sinn eigi síðar en 30 dögum eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi, þó eigi síðar en 30 dögum eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs eða innan þess frests sem ríkisskattstjóri veitir skattaðilum til að skila framtölum sínum, sbr. ákvæði 2. mgr. 93. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003.*
- 2. Lítið félag sem ekki fellur undir 4. eða 5. tölul. skal senda ársreikningaskrá ársreikning sinn eigi síðar en 30 dögum eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi, þó eigi síðar en 30 dögum eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs.*

Jafnframt verði 2. tölul. a-liðar 6. gr. frumvarpsins skipt þannig að meðalstór félög verði færð í sérstakan tölulið, svohljóðandi:

- 3. Meðalstórt félag sem ekki fellur undir 4. eða 5. tölul. skal senda ársreikningaskrá ársreikning sinn eigi síðar en viku eftir staðfestingu ársreiknings á aðalfundi, þó eigi síðar en viku eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs.*

Aðrir töluliðir 1. mgr. 109. gr. breytist til samræmis við framangreint.

Með þessu væri tekið tillit til þess fyrirkomulags skila sem mótask hefur í framkvæmd og komist hjá því að lögfesta styttri fresti en nauðsynlegt er. Jafnframt væri tryggt að skilafrestir tækju mið af heimild félaga til að halda aðalfund innan átta mánaða frá lokum reikningsárs.

Sérstakt atriði til skoðunar - við íslensk skilgreining á einingum tengdum almannahagsmunum:

Við mat á frumvarpinu þarf einnig að hafa í huga að íslensk lög hafa þegar gengið langt við skilgreiningu á einingum tengdum almannahagsmunum. Íslensk skilgreining er víðari en almennt gerist í Evrópu og nær til fleiri félaga en þeirra sem falla undir hefðbundna skilgreiningu á slíkum einingum, svo sem skráðra félaga, lánastofnana og váttryggingafélaga.

Þetta skiptir máli við meðferð 77. máls vegna þess að frumvarpið tengir frekari réttaráhrif við þann hóp félaga, meðal annars með styttri skilafrestum.

Endurskoðendaráð vakti sérstaka athygli á þessu í umsögn sinni um fyrra frumvarp sama efnis, 556. mál á 157. löggjafarþingi. Þar benti ráðið á að íslensk lög skilgreini fleiri einingar sem tengdar almannahagsmunum en þekkist annars staðar í Evrópu. Endurskoðendaráð er stjórnvald á sviði endurskoðunar og ætti því að hafa sérstaka faglega yfirsýn yfir áhrif slíkra reglna á endurskoðun, eftirlit, kostnað og framkvæmd. Óvarlegt væri að horfa fram hjá þeirri umsögn. Endurskoðendaráð er ekki hagsmunasamtök heldur stjórnvald með lögbundið hlutverk á þessu sviði. Þegar slíkt stjórnvald bendir á að íslensk skilgreining á einingum tengdum almannahagsmunum sé þegar mjög víð og að frekari íþyngjandi afleiðingar séu tengdar við þann hóp, þarf nefndin að taka þá ábendingu sérstaklega til skoðunar.

Það er eðlilegt að gera strangari kröfur til stórra félaga, skráðra félaga, fjármálafyrirtækja og annarra félaga þar sem raunverulegir almannahagsmunir eða kerfisleg þýðing eru fyrir hendi. Sama röksemd á hins vegar ekki sjálfkrafa við um öll félög sem falla undir hina víðu íslensku skilgreiningu. Þar sem þessi félög hafa þegar verið skilgreind sem einingar tengdar almannahagsmunum kann að vera erfitt að gera breytingar á einstökum réttaráhrifum án þess að taka skilgreininguna sjálfa til skoðunar. Það breytir þó ekki því að nefndin þarf að hafa í huga að hér er um víðari íslenska útfærslu að ræða en almennt þekkist í samanburðarríkjum. Þegar frekari íþyngjandi afleiðingar eru tengdar við þann hóp þarf því að leggja fyrir skýr greining á umfangi, nauðsyn og áhrifum.

Nefndin ætti því að taka sérstaklega til skoðunar hvort áður en frekari íþyngjandi réttaráhrif eru tengd við íslenska skilgreiningu á einingum tengdum almannahagsmunum þurfi að leggja fyrir sérstök greining á því hvaða félög falla undir skilgreininguna, hvers vegna þau voru felld undir hana, hver raunveruleg upplýsingþörf notenda reikningsskila er og hvaða áhrif slík réttaráhrif hafa á félögin, endurskoðunarmarkaðinn og framkvæmd reikningsskila. Að lágmarki verði tekin afstaða til þess hvort ráðherra eigi að leggja fyrir Alþingi sérstaka skýrslu um umfang og áhrif íslenskrar skilgreiningar á einingum tengdum almannahagsmunum og meta hvort ástæða sé til að endurskoða þá séríslensku útfærslu sérstaklega.

Samantekt tillagna

Með vísan til framangreinds leggur undirritaður til að nefndin taki sérstaklega til skoðunar að:

1. staða og burðargeta endurskoðunarstéttarinnar verði höfð til hliðsjónar við mat á því hvort auknar lögbundnar skyldur séu raunhæfar og framkvæmanlegar,
2. skilafrestur örfélaga og lítilla félaga eftir aðalfund verði 30 dagar, þó eigi síðar en 30 dögum eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs, en vikufrestur geti gilt áfram um meðalstór félög, þó eigi síðar en viku eftir að átta mánuðir eru liðnir frá lokum reikningsárs,
3. sérstakt millistig verði tekið upp fyrir lítil félög yfir tilteknum mörkum, þar sem þeim verði gert skylt að kjósa endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki til að kanna ársreikning sinn í stað fullrar endurskoðunar,
4. 1,5 ma.kr. eignaviðmið leiði ekki til fullrar endurskoðunarskyldu heldur til skyldu til könnunar ársreiknings af hálfu endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis,
5. áhrif íslenskrar skilgreiningar á einingum tengdum almannahagsmunum verði greind sérstaklega áður en frekari íþyngjandi skyldur eru tengdar við þann hóp.

Lokaorð

Undirritaður leggur áherslu á að tillögurnar ganga ekki gegn innleiðingu tilskipunar (ESB) 2023/2775 eða tilskipunar (ESB) 2021/2101. Þær miða hins vegar að því að frumvarpið gangi ekki lengra en nauðsynlegt er, að innlendar viðbótarskyldur verði ekki lögfestar án fullnægjandi greiningar og að skýrt verði greint á milli EES-skuldbindinga annars vegar og séríslenskrar útfærslu hins vegar.

Þá ganga tillögurnar ekki að fullu að þeim mörkum sem tilskipunin heimilar. Þær fela fremur í sér hófstíllta og framkvæmanlega nálgun sem tekur mið af markmiðum frumvarpsins, sjónarmiðum stjórnsýslunnar og sjónarmiðum hagsmunaaðila á markaði, án þess að ganga lengra en nauðsynlegt er gagnvart litlum félögum.

ENDURSKOÐUN

GK endurskoðun ehf. – Hafnarstræti 97 – 600 Akureyri
Sími: 460 5200 gsm.: 843 5200

Meginatriði framangreindra tillagna er því að koma í veg fyrir að nýjar skyldur verði lagðar á félög, einkum lítil félög, án skýrrar greiningar á þörf, áhrifum og framkvæmdarhæfi. Alþingi á ekki að lögfesta aukna endurskoðunarskyldu eða styttri fresti á grundvelli almennra fullyrðinga um gagnsæi ef ekki liggur fyrir hver raunveruleg þörf er, hvaða félög verða fyrir áhrifum og hvort markaðurinn geti sinnt þeim skyldum sem lögfestar eru.

Frumvarpið þarf að taka mið af raunveruleikanum. Í því sambandi þarf að horfa til þess hvernig ársreikningar eru unnir, hvernig skattframtöl tengjast þeirri vinnu, hvaða geta er til staðar hjá fagaðilum og hvaða áhrif auknar skyldur hafa á félög og endurskoðunarmarkaðinn. Markmið um gagnsæi og traust eru mikilvæg, en þau nást ekki með reglum sem eru ekki nægilega greindar, hóflegar eða framkvæmanlegar í reynd.

Virðingarfyllst,

Gunnlaugur Kristinsson, löggiltur endurskoðandi
gunnlaugur@gke.is

Tafla 1

Heildarfjöldi löggiltra endurskoðenda, kynjahlutföll, staða réttinda, vinnustaður og aldursdreifing miðað við árslok 2026

Aldursdreifing miðað við árslok 2026	Heildar- fjöldi	Hlutfall af heildarfjölda á vinnualdri	Þar af karlar	Þar af konur	Hlutfall kvenna	Virk réttindi	Óvirk réttindi	Starfa á endurskoð- unarstofu	Starfa ekki á endurskoðunar- stofu	Hlutfall sem starfar ekki á endurskoðunar- stofu
Félagsmenn á vinnualdri										
29 ára.....	4	1,2%	3	1	25,0%	4	0	4	0	0,0%
30 - 39 ára.....	56	17,3%	34	22	39,3%	55	1	41	15	26,8%
40-49 ára.....	108	33,4%	68	40	37,0%	101	7	52	56	51,9%
50-59 ára.....	97	30,0%	62	35	36,1%	86	11	49	48	49,5%
60-67 ára.....	58	18,0%	41	17	29,3%	48	10	26	32	55,2%
Samtals.....	323	100,0%	208	115	35,6%	294	29	172	151	46,7%
Félagsmenn 68 ára og eldri*.....	91		84	7	7,7%	18	73	14	77	
Félagsmenn samtals.....	414		292	122	29,5%					

*Margir hættir störfum sökum aldurs

Tafla 2

Fjöldi nýrra endurskoðenda

Prófár	Löggildingarár	Samtals	Karlar	Konur	Hlutfall kvenna
2014	2015	7	6	1	14,3%
2015	2016	8	6	2	25,0%
2016	2017	10	5	5	50,0%
2017	2018	6	3	3	50,0%
2018	2019	10	7	3	30,0%
2019	2019	10	7	3	30,0%
2020	2020	6	2	4	66,7%
2021	2021	8	4	4	50,0%
2022	2022	14	7	7	50,0%
2023	2023	11	8	3	27,3%
2024	2024	8	5	3	37,5%
2025	2025	16	10	6	37,5%
Meðaltal		10	6	4	38,6%

Nefndasvið Alþingis
v.t. efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 30. september 2026

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006 (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestur o.fl.), 77. mál á 158. löggjafarþingi.

KPMG ehf. og KPMG Law ehf. (hér eftir „KPMG“) hafa tekið til skoðunar frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006, sem lagt hefur verið fram sem 77. mál á 158. löggjafarþingi. Frumvarpið felur meðal annars í sér breytingar á stærðarviðmiðum félaga og samstæðna, afmörkun heimildar örfélaga til einfaldaðra skila, innleiðingu reglna um opinbera birtingu tekjuskattsupplýsinga, breytingar á endurskoðunarmörkum og skilafrestum ársreikninga.

KPMG gerir ekki athugasemdir við ýmis ákvæði frumvarpsins, þar á meðal þær breytingar sem beinlínis miða að innleiðingu þeirra EES-gerða sem frumvarpið tekur til. KPMG telur þó tilefni til að koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri. Athugasemdirnar lúta einkum að skýrleika og fyrirsjáanleika reglnanna, meðalhófi, framkvæmd þeirra í reynd og því að félögum verði tryggður raunhæfur aðlögunartími.

Um 1. gr. frumvarpsins og skilgreiningu eininga tengdra almannahagsmunum

KPMG gerir ekki athugasemdir við þær fjárhæðabreytingar sem lagðar eru til í 1. gr. frumvarpsins. KPMG telur þó rétt að samhliða breytingum á stærðarviðmiðum verði lagt mat á hvort þær séríslensku viðbætur sem gerðar voru við skilgreiningu á einingum tengdum almannahagsmunum með lögum nr. 102/2020 hafi skilað þeim árangri sem að var stefnt.

Með lögum nr. 102/2020 var e.-i. liðum bætt við 9. tölul. 2. gr. laga um ársreikninga. Með þeim voru tilteknir íslenskir lögaðilar felldir undir skilgreininguna eining tengd almannahagsmunum umfram það sem leiðir af lágmarkskröfum viðeigandi EES-reglna. Um er að ræða séríslenskar reglur sem fela í sér svonefnda gullhúðun.

Í framkvæmd geta reglurnar leitt til vandkvæða, meðal annars þegar íslenskt dótturfélag telst eining tengd almannahagsmunum samkvæmt íslenskum lögum þótt erlent móðurfélag þess falli ekki undir samsvarandi skilgreiningu í heimaríki sínu. Slíkt ósamræmi getur aukið flækjustig og kostnað við stjórnarhætti, reikningsskil og endurskoðun. Þá getur staða félags breyst seint á reikningsári eða fyrst orðið ljós eftir lok þess, með þeim afleiðingum að félaginu reynist örðugt eða ómögulegt að uppfylla afturvirkir þær auknu skyldur sem hvíla á einingum tengdum almannahagsmunum.

KPMG leggur því til að samhliða meðferð frumvarpsins verði tekið til skoðunar hvort endurskoða eigi þessar séríslensku viðbætur, meðal annars með hliðsjón af meðalhófi, möguleika á framkvæmd og samkeppnisstöðu íslenskra félaga.

Um 2. gr. frumvarpsins – afmörkun heimildar örfélaga til einfaldaðra skila

Í 2. gr. frumvarpsins er lagt til að félag með heildareignir umfram 200 millj. kr. á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári geti ekki nýtt heimild 7. mgr. 3. gr. laga um ársreikninga til einfaldaðra skila, svonefndan „hnapp“. KPMG tekur undir mikilvægi þess að úrræðið sé afmarkað við félög með einfaldan og takmarkaðan rekstur og að virkt eftirlit sé haft með því að skilyrði þess séu uppfyllt.

KPMG telur þó álitamál hvort 200 millj. kr. viðmið heildareigna sé of lágt og hvort heildareignir einar og sér séu nægilega markvisst viðmið. Rekstrarfélag getur til dæmis átt fasteign sem nýtt er í eigin starfsemi eða átt aðrar eignir sem leiða til þess að eignamörkin fara yfir tilgreint viðmið, án þess að umfang eða flækjustig rekstrar kalli á full ársreikningsskil. Viðmiðið tekur heldur ekki með beinum hætti mið af skuldsetningu, eðli eignanna eða þeirri áhættu sem rekstrinum fylgir.

Á sama tíma eru dæmi um að félög með verulegar eignir hafi nýtt einfaldaða skilaformið þótt vafi geti leikið á hvort skilyrði þess séu uppfyllt. Að mati KPMG væri því rétt að leggja aukna áherslu á eftirlit og markvissari afmörkun heimildarinnar svo sem með því að gera vissum ÍSAT flokkum ómögulegt að skila með hnappnum, í stað þess að byggja eingöngu á almennu og tiltölulega lágu eignaviðmiði.

Um 3. gr. frumvarpsins – skýrsla með tekjuskattsupplýsingum

KPMG gerir ekki athugasemd við að tilskipun (ESB) 2021/2101 verði innleidd í íslenskan rétt og að kveðið verði á um opinbera skýrslu með tekjuskattsupplýsingum í nýrri 66. gr. f laga um ársreikninga.

KPMG telur þó mikilvægt að skýrt sé hversu langt skylda stjórnar og framkvæmdastjóra íslensks dótturfélags eða útibús nær þegar nauðsynlegar upplýsingar eru á forræði erlends móðurfélags. Í slíkum tilvikum kann íslenski aðilinn hvorki að hafa lagaheimildir né raunhæfa möguleika til að afla allra þeirra upplýsinga sem skýrslan á að taka til.

Við nánari útfærslu ákvæðisins og reglugerðar á grundvelli þess þarf því að tryggja að skyldur íslenska aðilans séu skýrar, fyrirsjáanlegar og framkvæmanlegar. Jafnframt þarf að koma skýrt fram hvaða ráðstafanir teljist fullnægjandi af hans hálfu ef endanlegt móðurfélag lætur nauðsynlegar upplýsingar ekki í té. Ábyrgð stjórnenda ætti að taka mið af þeim upplýsingum sem félagið býr yfir, hefur fengið eða getur með eðlilegum og sannanlegum ráðstöfunum aflað.

Um 4. gr. frumvarpsins – samstæðureikningar

KPMG gerir ekki athugasemd við að 2. mgr. 68. gr. laga um ársreikninga verði felld brott. KPMG telur þó nauðsynlegt að samhliða verði orðalag 1. mgr. sömu greinar tekið til endurskoðunar.

Samkvæmt núgildandi orðalagi þarf móðurfélag ekki að semja samstæðureikning ef samstæðan í heild fer ekki fram úr stærðarmörkum lítillar samstæðu, nema um sé að ræða einingu tengda almannahagsmunum. Orðalagið vísar þannig til stærðarmarká lítillar samstæðu en ekki með ótvíræðum hætti til þess hvort samstæðan teljist lítil, meðalstór eða stór samkvæmt 33. tölul. 2. gr. laganna og þeirri tveggja ára reglu sem þar kemur fram.

Ákvæðið kann því að verða skilið svo að skylda til að semja samstæðureikning stofnist á því ári sem samstæða fer yfir töluleg viðmið lítillar samstæðu, þótt flokkun hennar hafi ekki enn breyst samkvæmt 33. tölul. 2. gr. Til að eyða þessari óvissu leggur KPMG til að 1. mgr. 68. gr. verði breytt þannig að skyldan til að semja samstæðureikning ráðist af því hvort samstæðan teljist meðalstór eða stór samstæða samkvæmt 33. tölul. 2. gr. laganna.

Um 5. gr. frumvarpsins – endurskoðunarmörk og tímamark endurskoðunarskyldu

KPMG gerir ekki athugasemd við þá hækkun fjárhæðarmarkanna sem lögð er til í b- og c-lið 5. gr. KPMG gerir hins vegar athugasemd við að breytingin á orðalagi 1. mgr. 98. gr., úr „tvö næstliðin reikningsár“ í „viðkomandi og síðastliðið reikningsár“, leysi ekki þá réttaróvissu sem verið hefur uppi um það hvenær endurskoðunarskylda stofnast.

Samkvæmt almennum málskilningi verður núgildandi orðalag ekki skilið á annan veg en þann að félag þurfi að fara yfir viðmiðunarmörkin tvö ár í röð áður en endurskoðunarskylda stofnast og að skyldan taki þá gildi frá og með næsta reikningsári, þ.e. þriðja árinu. Sú niðurstaða samræmist jafnframt framkvæmd félagaréttar. Endurskoðandi er kjörinn á aðalfundi fyrir yfirstandandi reikningsár, en á sama fundi er ársreikningur næstliðins árs lagður fram til staðfestingar.

Oft liggur ekki fyrir fyrir en við gerð ársreiknings hvort félag hafi farið yfir viðmiðunarmörkin annað árið í röð. Ef endurskoðunarskylda ætti að taka til hins síðara árs yrði niðurstaðan sú að félag þyrfti eftir lok reikningsárs að boða til hluthafafundar og kjósa endurskoðanda vegna þegar liðins árs. Endurskoðandi hefði þá ekki haft tök á að sinna þeim aðgerðum á reikningsárinu sem nauðsynlegar kunna að vera

vegna endurskoðunarinnar. Slík framkvæmd væri bæði íþyngjandi og í tilteknum tilvikum óframkvæmanleg.

Í greinargerð með frumvarpinu er byggt á því að „viðkomandi“ reikningsár sé það ár sem reikningsskilin taka til og að endurskoðunarskyldan geti þannig tekið til síðara ársins. Ekki er þar vísað til frekari lögskýringargagna sem styðja þá túlkun, auk þess sem önnur túlkun hefur verið viðtekin í framkvæmd. KPMG leggur því til að ákvæðið verði orðað með ótvíræðum hætti þannig að endurskoðunarskylda stofnist frá upphafi þess reikningsárs sem tekur við eftir að félag hefur farið yfir viðmiðunarmörkin tvö heil reikningsár í röð. **Um d-lið 5. gr. frumvarpsins – orðalag um flokkun félaga**

KPMG gerir athugasemd við þann málslíð d-liðar 5. gr. þar sem segir að flokkun félaga skuli ekki breytast nema félag fari yfir eða undir viðmiðunarmörk viðkomandi og síðastliðins reikningsárs.

Hugtakið „flokkun félaga“ er ekki nægilega skýrt í samhengi 98. gr., sem fjallar um undanþágu frá endurskoðunarskyldu en ekki almenna stærðarflokkun félaga. Þá er óljóst hvaða sjálfstæða þýðingu málslíðurinn hefur til viðbótar við 1. mgr. greinarinnar. KPMG leggur til að málslíðurinn verði felldur brott eða endurorðaður þannig að skýrt komi fram að hann varði eingöngu stofnun og brottfall endurskoðunarskyldu og á hvaða reikningsári breytingin tekur gildi.

Um e-lið 5. gr. frumvarpsins – endurskoðunarskylda á grundvelli heildareigna

Samkvæmt e-lið 5. gr. skal undanþága 1. mgr. 98. gr. ekki ná til félaga ef heildareignir á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári nema að minnsta kosti 1.500 millj. kr. KPMG telur að tilgangur og nauðsyn þessa ákvæðis séu ekki rökstudd með fullnægjandi hætti. Almenn tilvísun greinargerðarinnar til gagnsæis og áhættu félaga skýrir ekki hvers vegna heildareignir einar og sér eigi að leiða til endurskoðunarskyldu.

Fjárhæð heildareigna segir takmarkað um eðli, umfang og áhættu starfsemi. Í því sambandi skiptir meðal annars máli hvaða eignir liggja að baki, hvernig þær eru fjármagnaðar, hversu umfangsmikill reksturinn er og hvaða rekstrar- og fjárhagsáhættu félagið ber. Félag með heildareignir yfir 1,5 ma. kr. getur haft mjög takmarkaða starfsemi, til dæmis ef það á eina fasteign eða einn eignarhlut, eða er millifélag innan samstæðu með afmarkaðan tilgang.

Ákvæðið virðist fela í sér sértæka íslenska reglu og í greinargerðinni er ekki gerð grein fyrir sambærilegum erlendum fordæmum eða hvers vegna markmiðinu verði ekki náð með vægari og markvissari úrræðum. Þar sem endurskoðun hefur í för með sér umtalsverðan kostnað er hætt á að breytingin leiði til óþarfa viðbótarbyrði fyrir íslensk félög. KPMG leggur því til að ákvæðið verði endurskoðað og að við afmörkun endurskoðunarskyldu verði fremur tekið mið af eðli, umfangi og áhættu starfseminnar en heildareignum einum saman.

Um 6.–9. gr. frumvarpsins

KPMG gerir ekki athugasemdir við fyrirhugaðar breytingar samkvæmt 6.–9. gr. frumvarpsins.

Um 10. gr. frumvarpsins – gildistaka

Samkvæmt 10. gr. frumvarpsins eiga lög in að öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda fyrir reikningsár sem hefst 1. janúar 2026 eða síðar. KPMG vekur athygli á að langt er liðið á árið 2026 og að hluti þeirra breytinga sem frumvarpið felur í sér getur verið íþyngjandi. Þetta á meðal annars við um breytingar sem geta leitt til nýrrar endurskoðunarskyldu eða aukinna skyldna stjórnenda eftir að aðalfundur hefur þegar verið haldinn eða eftir að verulegur hluti reikningsársins er liðinn.

Afturvirk eða síðbúin gildistaka slíkra reglna getur skapað verulega réttaróvissu og framkvæmdarvanda. Félög þurfa að geta hagað stjórnarháttum, vali endurskoðanda, upplýsingasöfnun og reikningsskilum í samræmi við þær reglur sem gilda á viðkomandi reikningsári.

KPMG leggur því til að einungis þau ákvæði frumvarpsins sem teljast ívilnandi komi til framkvæmda fyrir reikningsár sem hefst 1. janúar 2026. Önnur ákvæði, sem leggja nýjar eða auknar skyldur á félög eða stjórnendur þeirra, komi fyrst til framkvæmda fyrir reikningsár sem hefst 1. janúar 2027 eða síðar. Með því yrði tryggður raunhæfur aðlögunartími og dregið úr hættu á afturvirkum og ófyrirsjáanlegum áhrifum lagasetningarinnar.

Samantekt

KPMG styður þau markmið frumvarpsins að samræma íslenskar reglur skuldbindingum samkvæmt EES-samningnum, einfalda regluverk og stuðla að skýrri og tímanlegri upplýsingagjöf. KPMG telur þó mikilvægt að áður en frumvarpið verður að lögum verði þær reglur sem varða afmörkun einfaldaðra skila, tímamark endurskoðunarskyldu, endurskoðunarskyldu á grundvelli heildareigna og gildistöku skýrðar og endurskoðaðar með hliðsjón af meðalhófi og framkvæmdarhæfni. Jafnframt telur KPMG tilefni til að endurmeta séríslenska skilgreiningu eininga tengdra almannahagsmunum.

Virðingarfyllst,

KPMG á Íslandi

Soffía Eydís Björgvinsdóttir

Sigurjón Örn Arnarsson

Efnahags- og viðskiptanefnd

Nefndarsvið Alþingis

101 Reykjavík

Reykjavík, 1. október 2026

E-2026-168/00.11

Efni: **Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006 (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestur o.fl.).**

Vísað er til umsagnarbeiðni efnahags- og viðskiptanefndar, dags. 17. september 2026, um endurflutt frumvarp til breytinga á lögum um ársreikninga (77. mál).

Einföldun regluverks og endurskoðun krafna til atvinnulífs er veigamikill þáttur í aðgerðum Evrópusambandsins til að auka samkeppnishæfni álfunnar. Til að standa vörð um samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja er mikilvægt að innleiða tímanlega breytingar á Evrópuregluverki, sér í lagi breytingar sem draga úr byrðum. Fyrirliggjandi frumvarp miðar m.a. að hækkun stærðarmarka félaga til samræmis við breytingar innan ESB. Landsvirkjun telur þær breytingar jákvæðar og gerir ekki efnislegar athugasemdir við frumvarpið.

Í umsögnum um frumvarpið á 157. löggjafarþingi og á vinnslustigi þess benti Landsvirkjun á að einnig þyrfti að huga að öðrum stærðarviðmiðum sem tekið hafa breytingum innan ESB. Er hér vísað til einföldunarpakka ESB um sjálfbærniregluverk (Omnibus I) sem samþykktur var fyrr á árinu. Með tilskipun (ESB) 2026/470, sem samþykkt var fyrr á þessu ári, var sá hópur fyrirtækja sem fellur undir skyldubundna sjálfbærnisráðgjöf þrengdur verulega. Breytingin hefur jafnframt áhrif á hvaða fyrirtækjum ber að veita upplýsingar samkvæmt flokkunarkerfi ESB fyrir sjálfbæra atvinnustarfsemi.

Í fyrri umsögnum benti Landsvirkjun á að samkvæmt 2. mgr. 1. gr. laga um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar, nr. 25/2023, er upplýsingaskylda fyrirtækja samkvæmt 8. gr. flokkunarreglugerðar ESB tengd skyldu þeirra til að birta ófjárhagslegar upplýsingar samkvæmt 66. gr. d laga 3/2006 um ársreikninga. Íslensk lög hafa ekki enn verið aðlöguð að þeirri þrengingu á gildissviði sjálfbærnisráðgjafar sem samþykkt hefur verið innan ESB. Landsvirkjun telur mikilvægt að tryggja að innlend upplýsingaskylda nái ekki til fleiri fyrirtækja en leiðir af uppfærðu regluverki og enn fremur að íslensk framkvæmd flokkunarreglugerðar fylgi þeim einföldunum og uppfærslum á tæknilegum matsviðmiðum sem ESB hefur þegar innleitt, hafandi í huga að það er ekkert í EES samningnum sem kemur í veg fyrir að Ísland innleiði regluverk ESB fyrr, til að tryggja samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja.

Landsvirkjun bendir á að frumvarp um innleiðingu tilskipunar ESB um sjálfbærnisráðgjöf fyrirtækja (CSRD) er á þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar. Gerir Landsvirkjun ráð fyrir að það frumvarp verði í samræmi við uppfært regluverk ESB hvað varðar gildissvið og upplýsingarskyldu. Við vinnslu frumvarpsins er mikilvægt að huga að samspili 66. gr. d laga um ársreikninga og laga nr. 25/2023.

Virðingarfyllst,

Kristín Linda Árnadóttir

Aðstoðarforstjóri

Rafnar Lárusson

Framkvæmdastjóri fjármála og upplýsingatækni

Nefndasvið Alþingis
b.t. efnahags- og viðskiptanefndar
Smiðju
Tjarnargötu
101 Reykjavík

Reykjavík, 1. okt. 2026

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga nr. 3/2006

Samtök atvinnulífsins (SA, samtökin) hafa tekið til umsagnar ofangreint mál. Um er að ræða þrjár breytingar á lögum um ársreikninga. Í fyrsta lagi á að breyta stærðarmörkum fyrirtækja. Við breytingarnar hækka veltu- og eignamörk fyrirtækja. Í öðru lagi á að breyta skilafrestum ársreikninga. Stærri fyrirtæki skila ársreikningum fyrr, en minni félög fá lengri frest. Í þriðja lagi er innleidd tilskipun ESB um upplýsingagjöf stórra fyrirtækja.

Samtökin styðja að málið nái fram að ganga og telja uppfærða stærðarflokkun framfaraskref. Þó vilja samtökin ítreka þær athugasemdir sem þau hafa við frumvarpið sem einnig var komið á framfæri á fyrri stigum þessa máls.

1. Uppfæra ætti stærðarmörk örfélaga upp í hámark ársreikningatilskipunarinnar: 10 starfsmenn, 130 m. kr. í veltu og 65 m. kr. í eignum
2. Færa ætti endurskoðunarmörk nær því sem tilskipunin gerir ráð fyrir og hraða endurskoðun skoðunarmannakerfisins
3. Festa ætti í lög reglulega endurskoðun fjárhæða, á minnst tveggja ára fresti
4. Ráðast ætti í heildarúttekt og samræmingu stærðarviðmiða í íslenskri löggjöf

Stærðarmörk örfélaga

Stærðarmörk örfyrirtækja eru skilgreind öðruvísi í ársreikningartilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2013/35/ESB (hér eftir tilskipunin), eins og henni var breytt með framseldri tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2023/2775. samanborið við frumvarpið. Samkvæmt tilskipuninni geta örfélög haft allt að 10 starfsmenn, 0,9 milljónir evra í veltu og 0,45 milljónir evra í eignum. Sé notað viðmiðunargengið 143,96 kr. líkt og gert er í frumvarpinu, samsvarar það um 130 milljónir króna í veltu og um 65 milljónir króna í eignum. Í frumvarpinu eru mörkin 3 starfsmenn, 100 milljónir króna í veltu og 50 milljónir króna í eignum. Íslensk örfélög geta þannig einungis haft um 30% af starfsmannafjöldanum og 77% af veltu og eignum miðað við það sem tilskipunin heimilar. Danmörk, Noregur og Finnland miða öll við 10 starfsmenn og eigna- og veltumörk við eða nálægt hámarki tilskipunarinnar. Þau fyrirtæki sem flokkast lítil í stað örfyrirtækja njóta ekki sama aukins tímafrests né minni reglubyrði, og búa því við annan veruleika en keppinautar sínir í nágrannalöndum okkar. Hvetja því samtökin að þessu sé breytt til samræmis við nágrannalönd okkar og ekki lagðar íþyngjandi kröfur á íslensk fyrirtæki umfram það sem gerist í Evrópu.

Við innleiðingar, sem og lagabreytingar sem leggja kröfur á fyrirtæki almennt, ætti að velja þá útfærslu sem síst er íþyngjandi hverju sinni, nema ríkir almannahagsmunir krefjist annars og

sýnt sé fram á það með rökstuddum hætti. Slíkt hefur ekki verið gert hér. Sú nálgun er einnig í samræmi við yfirlýsta stefnu stjórnvalda. Í atvinnustefnu Íslands - vaxtarplani til 2035, sem kynnt var í apríl 2026, er lögð áhersla á að einfalda regluverk og auka samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs. Ný framkvæmdastjórn Evrópusambandsins leggur þá ríka áherslu á einföldun regluverks, og því skýtur skökku við ef íslensk innleiðing nýtir ekki þær heimildir sem til boða standa til að styrkja stöðu Íslands með einfaldara regluverki þegar slíkt stendur til boða.

Endurskoðunarmörk

Þá telja samtökin mikilvægt að benda á að endurskoðendaskylda er talsvert ríkari hér á landi en í Evrópu. Þröskuldurinn til að sæta endurskoðendaskyldu hér á landi er talsvert lægri miðað við í Evrópu. Eðlilegt þætti ef slík löggjöf væri betur samræmd miðað við það sem gerist í Evrópu.

Skilafrestir og hlutlæg viðmið

Samtökin styðja að í lagatexta frumvarpsins ráðist skilafrestir af hlutlægum viðmiðum, þ.e. stærð félags, skráningu á skipulegum markaði og beitingu alþjóðlegra reikningsskilastaðla. Greinargerðin er þó ekki að öllu leyti í samræmi við lagatextann. Þar er vísað ítrekað til kerfislegra mikilvægra félaga, en það hugtak er hvergi skilgreint og kemur ekki fyrir í lagatextanum. Ósamræmi eða óskýrleiki milli lagatexta og lögskýringagagna getur skapað réttaróvissu og leggja samtökin til að dregið sé úr óskýrleika með að samræma hugtakanotkun í greinargerð og lagatexta eða skýra betur í greinargerð hvað um sé rætt hverju sinni.

Endurskoðun viðmiðunarfjárhæða

Í frumvarpsdrögunum er ekki gert ráð fyrir reglulegri endurskoðun viðmiðunarfjárhæða. Þó til sé heimild ráðherra „ef verulegar breytingar verða á gengi evru“. Þar sem viðmiðunarfjárhæðir eru í evrum og gengi krónu gagnvart evru getur hreyfst skarplega leggja samtökin til að fjárhæðir og viðmiðunarmörk verði endurskoðuð minnst á tveggja ára fresti og slíkt verði fest í lög. Þá er einnig mikilvægt að stjórnvöld verði á varðbergi gagnvart endurskoðun á stærðarmörkum á vettvangi ESB, en verðbólæguskot undanfarinna ára er t.a.m. frumástæða þess að þessi stærðarmörk eru endurskoðuð á þessum tímapunkti hjá ESB.

Samræming stærðarviðmiða

Þá telja samtökin mikilvægt að vekja athygli á að stærðarflokkun fyrirtækja í íslenskri löggjöf er ekki samræmd. Mismunandi viðmið eru notuð eftir því hvaða lög eða reglur eiga í hlut og getur sama fyrirtæki því fallið í ólíka stærðarflokka eftir því hvaða lagabálkur er lagður til grundvallar. Slíkt skapar óþarfa flækjustig, eykur reglubyrði fyrirtækja og gerir framkvæmd og eftirlit jafnframt flóknara fyrir stjórnvöld.

Getur komið upp sú staða að eitt fyrirtæki falli í marga stærðarflokka eftir því hvaða lög gilda um starfsemi þess.

Til dæmis mun fyrirtæki sem hefur 40 starfsmenn í fullu starfi, 1,6 ma.kr. ársveltu og 1,0 ma.kr. í heildareignir falla í a.m.k. mismunandi stærðarflokka eftir því hvaða lög eiga við. Það telst meðalstórt félag samkvæmt ársreikningalögum. Samkvæmt lögum um fjárhagslegar tryggingarráðstafanir teldist sama fyrirtæki hins vegar lítið fyrirtæki. Þá félli það jafnframt í sérstakt 20–99 starfsmannaþrep samkvæmt lögum um hópuppsagnir og 25–49 starfsmannaþrep samkvæmt jafnréttislögum. Sama fyrirtæki getur því sætt ólíkri stærðarflokkun eftir því hvaða lagabálkur á í hlut.

Gróflega mætti tala um fjögur stærðarmörk sem notuð eru í íslenskri lagasetningu:

- **Stærðarflokkun ársreikningalaga**, þar sem miðað er við starfsmannafjölda, veltu og eignir.
- **Sérstök stærðarviðmið í ESB-gerðum** sem tekin hafa verið upp í íslenskan rétt og geta verið frábrugðin viðmiðum ársreikningalaga.
- **Flokkun eingöngu eftir starfsmannafjölda**, þar sem mörkin geta verið mismunandi eftir því hvaða lög eiga í hlut.
- **Sérstök viðmið í einstökum lagabálkum**, sem geta byggst á öðrum mælikvörðum eða jafnvel matskenndum skilgreiningum án skýrra tölulegra marka.

Samtökin gera sér grein fyrir því að ESB beitir sjálft fleiri en einni skilgreiningu. Þeim mun mikilvægara er að íslenski löggjafinn bæti ekki við séríslenskum skilgreiningum. Þar sem stærðarviðmið eru nauðsynleg ætti að vísa til flokkunar ársreikningalaga eða þeirrar ESB-skilgreiningar sem við á. Mikilvægt er að hafa eins mikið samræmi í stærðarmörkum og unnt er svo forðast megi óþarfa flækjustig og eftirlitsbyrði með tilheyrandi kostnaði fyrir bæði fyrirtæki og stjórnvöld.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

Arnar Birkir Dansson

Hagfræðingur

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Kennitala: 4201693889

Reykjavík, 5. október 2026

Málsnúmer: 20260302376

Umsögn ríkisskattstjóra um frumvarp til laga; Ársreikningar (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestur o.fl.), 77. mál.

Í tilefni af tölvupósti móttæknum þann 17. september 2026, þar sem gefinn er kostur á að veita umsögn um ofangreint mál, setur ríkisskattstjóri fram eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið:

Í upphafi þykir rétt að vekja athygli á að misskilnings virðist gæta hjá sumum þeirra aðila sem gert hafa athugasemdir við frumvarp atvinnumálaráðherra um breytingar á lögum nr. 3/2006 um ársreikninga, þ.e. stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestir o.fl. Jafnframt því að gera ítarlega grein fyrir þeim forsendum sem búa að baki því að lýst er yfir stuðningi við afstöðu ráðuneytisins, sbr. minnisblað, dags. 8. maí 2026, varðandi þær breytingar sem til stendur að gera á lögnum.

Almennt um hvernig ákvarða skal viðmiðunarmörk félaga og samstæðna

Stærðarflokkun félaga og samstæðna í ársreikningalögum byggir á innleiðingu á ákvæðum í 3. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 2013/34 um ársreikninga (Accounting Directive). Félög eru flokkuð í örfélög, lítil félög, meðalstór félög og stór félög í 1.-4. mgr. greinarinnar. Hér þykir rétt að benda á að öll *örfélög* eru jafnframt lítil félög, enda er innleiðing 1. mgr. valkvæði fyrir aðildarríkin, og er þessi flokkur aðeins skilgreindur vegna sérstakra ívilnana sem aðildarríkjum er heimilt að beita gagnvart *örfélögum* en þetta er heimilt en ekki skylda. Samstæður eru svo flokkaðar í litlar samstæður, meðalstórar samstæður og stórar samstæður í 5.-7. mgr. sömu greinar. Þessi stærðarflokkun byggir á þremur viðmiðum en viðmiðið eitt er heildareignir (balance sheet total), viðmið tvö er hrein velta (net turnover) og viðmið þriðji er meðalfjöldi ársverka á reikningsárinu (average number of employees during the financial year). Tilskipunin kveður á um hver þessi viðmiðunarmörk skulu vera í hverju tilviki fyrir sig og eru þau sett fram, eins og áður greinir, í 1.-7. mgr. 3. gr. tilskipunarinnar.

Viðmiðunarmörk fjárhæða ársreikningatilskipunarinnar eru ákveðin í evrum sbr. ákvæði 3. gr. og skal Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins endurskoða þau á a.m.k. fimm ára fresti, sbr. ákvæði 13. mgr. sömu greinar. Jafnframt skal Framkvæmdastjórnin, ef tilefni er til, breyta framangreindum viðmiðunarmörkum þannig að þau endurspegli þróun verðlags innan Evrópusambandsins. Með tilskipun framkvæmdastjórnarinnar og ráðsins (ESB) nr. 2023/2775 frá 17. október 2023 voru viðmiðunarfjárhæðir fyrir félög og samstæður hækkaðar um 25% frá því sem áður var, en þau höfðu staðið óbreytt frá árinu 2013. Jafnframt voru viðmiðunarmörk uppfærð um svigrúm sem aðildarríki hafa samkvæmt 2. mgr. 3. gr. tilskipunarinnar varðandi lítil félög og samsvarandi ákvæði 5. mgr. um litlar samstæður.

Hafi ríki ekki tekið upp evru, skal sbr. ákvæði 9. mgr., miða við fjárhæð í innlendum gjaldmiðli við samsvarandi fjárhæð miðað við gengisskráningu í „Official Journal of the European Union“ á þeim degi sem viðkomandi fjárhæð tekur gildi en samkvæmt tilskipuninni skal miða við; 24. desember 2023. Fyrir Ísland hefur ákvæðið verið aðlagð að EES-samningnum þannig að miðað er við gengi sem Seðlabanki Íslands

birtir. Jafnframt er samkvæmt 9. mgr. heimilt, að því er varðar þær fjárhæðir sem þar eru sérstaklega tilgreindar í evrum, að hækka eða lækka fjárhæðir um allt að 5% við umreikning í því skyni að fá sléttar fjárhæðir í innlendum gjaldmiðli..

Við innleiðingu viðmiðunarmarka fjárhæða skv. 11. tölul. og 33. tölul. 2. gr. laga nr. 3/2006 var því horft til afdráttarlausrar kröfu í 9. mgr. 3. gr. tilskipunar (ESB) 2013/34 um að miða skyldi við opinbert viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands þann **19. júlí 2013**. Einnig var horft til þeirrar afmörkuðu heimildar í sömu grein um að til að hækka eða lækka tilteknar fjárhæðir um allt að 5% við umreikning úr evrum í því skyni að ná fram sléttum fjárhæðum í innlendum gjaldmiðli. Þetta endurspeglast í greinargerðinni sem fylgdi frumvarpi til laga nr. 73/2016 þar sem framangreind tilskipun var innleidd í íslenskan rétt. Þar kemur fram að umreikningur evru í íslenskar krónur hafi miðast við viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands þann 19. júlí 2013 en jafnframt er vísað til sömu dagsetningar í 2. mgr. 127. gr. laga nr. 3/2006.

Nýjar viðmiðunarfjárhæðir skv. tilskipun (ESB) nr. 2023/2775 tóku gildi þann 24. desember 2023. Af orðalagi 9. mgr. 3. gr. leiðir að við miða skal við gengi evru gagnvart íslensku krónunni þann 24. desember 2023 í stað skráðs gengis þann 19. júlí 2013 þar sem Seðlabanki Íslands birti ekki opinbert gengi þann 24. desember 2023 var talið rétt að nota sömu nálgun og Noregur hefur gert og miða við síðasta skráða viðmiðunargengi bankans, þ.e. gengið eins og það var síðast skráð fyrir umrædda dagsetningu sem er **22. desember**. Gengi einnar evru þann dag var ígildi 150,50 íslenskra króna og voru fjárhæðir frumvarpsins ákvarðaðar á þeim grundvelli með hliðsjón af heimildinni til að jafna í næstu sléttu fjárhæð. Gengið sem var notað við að ákvarða fjárhæðir viðmiðunarmarka var því 150,00 íslenskar krónur.

Um 1. gr. frumvarpsins

Eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpinu er verið að innleiða tilskipun framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins (ESB) 2023/2775 um breytingar á viðmiðunarmörkum fyrir stærðarflokkun félaga og samstæða sem fram koma í 3. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2013/34.

Um afstöðu umsagnaraðila varðandi breytingu á 1. gr. frumvarpsins

Sé eingöngu horft til stærðarviðmiðs 1. gr. frumvarpsins virðist sem flestir aðilar hafi dregið til baka þær umsagnir sem lutu að því að miða stærðarviðmið við þróun verðlags á Íslandi eða annarra þátta. Fram kemur í viðbótarumsögn Endurskoðunar BT frá 5. maí að fallið er frá tillögu um hækkun fjárhæða um allt að 60% vegna hækkunar vísitölu neysluverðs en þess í stað lögð áhersla á að hækka mörk *örfélaga* og lítilla félaga og lítilla samstæða. Afstaða Félags atvinnurekenda er að hækka beri mörk örfélaga. Afstaða Samtaka atvinnulífsins var að endurskoða skuli stærðarmörk á tveggja ára fresti að teknu tilliti til gengissveiflna krónunnar gegn evru, vísað er til almennrar skilgreiningar framkvæmdastjórnar ESB á litlum til meðalstórra fyrirtækja og lagt er til að notast verði við meðalgengi ársins 2026. Viðskiptaráð leggur einnig til reglubundna endurskoðun viðmiðunarmarka fjárhæða í lögunum.

Áréttað skal að 9. mgr. 3. gr. tilskipunarinnar mælir fyrir um umreikning þeirra viðmiðunarfjárhæða sem þar falla undir miðað við gengi á tilteknum degi, þ.e. við gildistöku þeirrar tilskipunar sem ákvarðar evrufjárhæðirnar. Ákvæðið hefur þannig ekki að geyma sérstaka heimild til reglulegrar endurákvörðunar innlendra fjárhæða á grundvelli síðari gengissveiflna m.v. evru í viðkomandi landi. Jafnframt skal á það minnt að það er á valdsviði framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins að endurskoða evrufjárhæðirnar með tilliti til þróunar verðlags í ríkjum Evrópusambandsins samkvæmt 13. mgr. 3. gr. tilskipunarinnar. Við ákvörðun íslenskra viðmiðunarmarka verður þó að taka mið af því svigrúmi sem tilskipunin veitir í einstökum tilvikum.

Auk annars þykir einnig rétt að benda á að samkvæmt frumvarpinu er lögð til umtalsverð hækkun á mörkum fyrir *örfélög* eða úr 20.000.000 kr. upp í 50.000.000 kr. fyrir viðmiðið um heildareignir og úr 40.000.000 kr. upp í 100.000.000 kr. fyrir viðmiðið um hreina veltu. Er hér um að ræða 150% hækkun á viðmiðunarmörkum örfélaga. Eini tilgangurinn með flokkun félags sem örfélag er að veita ívilnanir varðandi þær upplýsingar sem birta þarf í ársreikningum slíkra félaga en Ísland lögfesti árið 2016 slíkar ívilnanir með rafrænni lausn ríkisskattstjóra við skil örfélaga. Þegar viðmiðunarmörk voru ákvörðuð á sínum tíma lá fyrir mat á stærðum evrópskra félaga og samkvæmt því var metið að 1% félaga myndu flokkast sem stór félög, 2% félaga sem meðalstór, 97% félaga sem lítil félög og 75% félaga sem örfélög, en öll *örfélög* eru jafnframt lítil félög. Miðað við greiningu á ársreikningum félaga ársins 2024 og 2023 féllu 81,6% félaga árið 2024 og 80,9% félaga árið 2023 undir flokkinn *örfélög*. Miðað við þær breytingar sem lagt er til með frumvarpinu má

gera ráð fyrir að u.þ.b. 89,1% félaga á árinu 2024 og 87,9% félaga á árinu 2023 hefðu flokkast sem *örfélög*. Með tilliti til framangreinds og þeirri verulegu hækkun sem nú er lögð til á viðmiðunarmörkum örfélaga, borið saman við viðmiðið að um 75% félaga ætti að falla þar undir, þá leggur ríkisskattstjóri til að ekki verði gengið lengra en tillögur ráðuneytisins bera með sér.

Að því er varðar það svigrúm sem tilskipunin veitir varðandi breytingu á viðmiðun stærða fyrir lítil félög og litlar samstæður þá er eindregið lagst gegn því að framangreind heimild verði nýtt. Er hér um að ræða heimild en ekki fyrirmæli og er aðildarríkjum enda falið að velja viðmið innan tiltekins hámarks og lágmarks með hliðsjón af eigin aðstæðum. Með hliðsjón af því að sé miðað við stærðir í ársreikningum árána 2024 og 2023 hefðu innan við 1% félaga flokkast sem meðalstór félög eftir breytinguna í stað a.m.k. 2% félaga, þá verður ekki séð að aðkallandi þörf sé á að nýta sér ýrustu heimildir sem tilskipunin kveður á um. Ef réttlæta á frekari rýmkun viðmiðunarmarkna fyrir lítil félög og litlar samstæður þyrfti að sýna fram á með gögnum að þau mörk sem lögð eru til grundvallar í frumvarpinu feli í sér óhóflegar byrðar á félög með hliðsjón af þörf notenda viðkomandi reikninga fyrir traustar og áreiðanlegar upplýsingar.

Lögð er því áhersla á, með hliðsjón af framangreindu, að þau viðmiðunarmörk fjárhæða sem sett eru fram í 1. gr. frumvarpsins standi óbreytt. Við ákvörðun slíkra marka þarf að tryggja að þau haldist innan þess svigrúms sem leiðir af 3. gr. tilskipunar 2013/34/ESB, eins og henni hefur verið breytt, og þeim valheimildum sem þar eru sérstaklega veittar.

Með hliðsjón af framansögðu telur ríkisskattstjóri engin rök standa til þess að víkja frá þeim tillögum sem fram koma í 1. gr. frumvarpsins um viðmiðunarmörk félaga.

Um 2. gr. frumvarpsins

Stuðningi er lýst við tillögu um breytingu á 8. mgr. 3. gr. laga nr. 3/2006 þess efnis að við bætist liður sem takmarki heimild örfélaga til að nýta rafræna lausn ríkisskattstjóra ef heildareignir fari fram úr 200 millj. kr. fyrir núverandi og síðastliðið reikningsár. Bent er á að í frumvarpi til laga nr. 73/2016 hafi komið skýrt fram að finna þyrfti jafnvægi á milli þarfa notenda reikningsskila og hagsmuna fyrirtækja um að skýrslugjöf sé ekki óþarflega íþyngjandi. Eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpi atvinnuvegaráðherra þá hafa notendur smærri félaga almennt minni þörf fyrir ítarlegar upplýsingar og áhætta í slíkum félögum fyrir samfélagið væri önnur og minni en í stærri félögum. Því var sett heimild í 7. mgr. 3. gr. laganna sem gerði örfélögum kleift, að skilyrðum 8. mgr. 3. gr. uppfylltum, að birta einfaldari fjárhagsyfirlit með lágmarksskýringum. Þessi heimild til að gera, birta og leggja fram einfaldari fjárhagsupplýsingar en gildir fyrir stærri félög, var eins og áður segir, heimiluð með 7. mgr. 3. gr. en í 8. mgr. eru talin upp þau tilvik sem takmarka hvaða félög nýta sér heimildina en nefna má að hvorki eignarhaldsfélögum eða fjárfestingarfélögum er heimilt að nýta sér undanþáguna í 7. mgr.

Það skal ítrekað að heimild 7. mgr. var hugsuð fyrir minnstu félögin sem eðli málsins samkvæmt eru með takmarkaðan og einfaldan rekstur en dæmi um slík félög eru minni fyrirtæki í verslun og þjónustu svo sem minni verslanir og iðnaðarmenn. Sú gagnrýni að nóg sé að efla eftirlit með gildandi reglum tekur ekki á því vandamáli sem er til staðar. Töluvert er um að félög með verulegar eignir, svo sem fasteignafélög og félög sem stunda fjárfestingarstarfsemi séu að nýta sér rafræna lausn ríkisskattstjóra. Þetta eru félög með flóknari áhættusnið, matskenndar eignir og oft verulega veðsetningu þó svo að tekjur og ársverk séu innan marka. Takmörkun á stærð efnahags félaga eins og lagt er til í frumvarpinu myndi því tryggja að *Hnappurinn* haldist sem úrræði fyrir félög minni aðila sem eru með einfaldan og takmarkaðan rekstur. Er þetta í samræmi við tilgang lögfestingar ákvæðis 7. mgr. 3. gr.

Tillaga um að miða frekar við eigið fé, þ.e. eignir að frádregnum skuldum er heldur ekki í samræmi við markmið ákvæðisins. Slíkt viðmið segir aðeins til um hreina eign eigenda félagsins en tekur ekki tillit til umfangs og áhættu í rekstri viðkomandi félags. Slíkt gæti leitt til þess að félag með verulegar fjárfestingar og skuldir á móti geti komist upp með að birta mjög takmarkaðar upplýsingar um fjárhag sinn, þ.m.t. um áhættu í rekstri þess. Því er byggt á því mati að rafræn lausn ríkisskattstjóra til einföldunar takmarkist við félög sem eru með eignir undir 200 millj. kr., þ.e. fjórfalt viðmið eigna samkvæmt a-lið 11. tölul. 2. gr., feli í sér eðlilegt og sanngjarnt jafnvægi á milli einföldunar fyrir minnstu félögin og nauðsynlegrar upplýsingagjafar fyrir notendur reikningsskilanna.

Um 5. gr. frumvarpsins

Ríkisskattstjóri styður tillögu um að endurskoðunarmörk verði uppfærð um 25% í samræmi við breytingar á stærðarflokkum félaga samkvæmt 11. og 33. tölul. 2. gr. laganna auk þess sem miðað er við aðrar tekjur í þeim tilvikum þar sem hrein velta er ekki lýsandi fyrir starfseminu. Lögð er áhersla á að breyting á orðalagi 1. mgr. 98. gr. þess efnis að orðalag verði breytt til samræmis við orðalag 11. og 33. tölul. 2. gr. um að flokkun félags skuli ekki breytast nema félag annað hvort fari yfir eða hætti að fara yfir viðmiðunarmörk viðkomandi og síðastliðins reikningsárs en núverandi orðalag hefur verið talið óljóst og valdið ruglingi í framkvæmd. Bent skal á að reikningsskilaráð hefur staðfest að félag eigi að færast á milli stærðarflokka þegar það hefur farið yfir eða undir tvö af þremur viðmiðunarmörkum í tvö ár samfellt, það er á viðkomandi reikningári og árinu þar á undan.

Þá skal undirstrikað að lögfest verði sú breyting að undanþága frá endurskoðun gildi ekki ef heildareignir á viðkomandi og síðastliðnu reikningsári nemi a.m.k. 1.500 millj. kr. Þessi tillaga um eignarmark þjónar öðru markmiði en almenn viðmiðunarmörk. Breyting þessi hefur að markmiði að félag með verulegar eignir verði endurskoðað þó svo að tekjur og ársverk séu undir viðmiðunarmörkum. Er með þessu verið að tryggja hagsmuni notenda reikningsskilanna og þannig gagnsæi um áhættusniðmát viðkomandi félags. Þessi regla er öryggisviðmið sem varðar gegnsæi og hagsmuni notenda reikningsskilanna. Að lokum skal bent á að bæði í Danmörku og í Noregi eru slík viðmið til staðar um endurskoðun félaga en þau mörk sem lögð eru til í frumvarpinu eru tvöfalt hærri en í löggjöf þessara ríkja.

Um 6. gr. frumvarpsins

Ríkisskattstjóri er fylgjandi tillögu um breytingu á skilafrestum samkvæmt 109. gr. frumvarpsins. Samkvæmt tillögunni munu öll *örfélög* fá sama frest til að skila ársreikningum til opinberrar birtingar, burtséð frá því hvort þau nýti sér rafræna lausn ríkisskattstjóra eður ei, en í dag geta aðeins þau örfélög sem nýta sér rafræna lausn ríkisskattstjóra skilað skattframtali innan þess frest sem ríkisskattstjóri veitir fagaðilum. Önnur lítil félög en örfélög og meðalstór félög munu hafa átta mánaða frest til að halda aðalfund og birta ársreikninga, eins og verið hefur en stór félög sem ekki beita alþjóðlegum reikningsskilastöðlum eða flokkast sem útgefandi fá sex mánaða frest. Engin breyting er aftur á móti gerð á skilafrestum félaga sem beita alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Ríkisskattstjóri er sammála þeim rökum sem sett eru fram hvað umrædd atriði varðar í greinargerð með frumvarpinu en stytting frests fyrir stór félög byggist á sjónarmiðum um tímabæra upplýsingagjöf og þar með aukið gagnsæi fjárhagsupplýsinga stórra félaga. Einnig má benda á, eins og fram kemur í greinargerðinni, að frestur til að skila ársreikningum er lengri hér á landi en í nágrannaríkjum okkar. Rétt þykir að ítreka að ákvæði um að skil miðist við viku eftir að aðalfundur staðfestir viðkomandi ársreikning haldi sér eins og lagt er til í frumvarpinu enda eru engin efnisleg rök fyrir því að veita lengri frest til opinberrar birtingar.

Um 8. gr. frumvarpsins

Einnig skal á það bent að tilefni er til að endurskoða núverandi 2. mgr. 127. gr. laga nr. 3/2006. Samkvæmt 9. mgr. 3. gr. tilskipunar 2013/34/ESB byggist gengis umreikningur þeirra viðmiðunarfjárhæða sem þar falla undir á gengi evru á tilteknum degi, þ.e. við gildistöku þeirrar tilskipunar sem ákvarðar evrufjárhæðirnar. Ekki verður séð að 9. mgr. 3. gr. ársreikningatilskipunarinnar veiti sjálfstæða heimild til þess að endurákværða viðmiðunarfjárhæðir reglulega á grundvelli síðari gengissveiflna. Að mati ríkisskattstjóra er því ástæða til að endurskoða þá almennu heimild sem nú er í 2. mgr. 127. gr. til að breyta viðmiðunarfjárhæðum vegna verulegra breytinga á gengi evru og afmarka hana þannig að tryggt sé að breytingar á þeim viðmiðunarmörkum sem leiða af 3. gr. tilskipunarinnar haldist innan þess svigrúms sem tilskipunin veitir.

Með vísan til framangreinds leggur ríkisskattstjóri til að til viðbótar þeim breytingum á 127. gr. sem þegar eru lagðar til í frumvarpinu, verði gerðar tvær breytingar á núverandi 2. mgr. greinarinnar. Annars vegar verði 1. málsl. 2. mgr. 127. gr. breytt þannig að í stað orðanna „... sem miðast við gengi evru 19. júlí 2013“ komi „... sem miðast við gengi evru 22. desember 2023“. Hins vegar verði tillaga um heimild ráðherra í síðari málslíð 2. mgr. 127. gr. til að breyta framangreindum viðmiðunarmörkum vegna verulegra breytinga á gengi evru tekin til endurskoðunar, þannig að tryggt sé fullt samræmi við þær reglur og það svigrúm sem leiðir af tilskipun 2013/34/ESB og upptöku hennar í EES-samninginn.

Sambærilegt álitaefni kann jafnframt að rísa vegna þeirrar nýju málsgreinar sem lagt er til að bætist við 127. gr., þar sem gerð er tillaga um að ráðherra yrði heimilað að breyta viðmiðunarfjárhæðum 66. gr. f, ef verulegar breytingar verða á gengi evru. Rétt þykir að samræmis sé gætt við afmörkun slíkra heimilda með hliðsjón af þeim reglum um gengisumreikning og námundun sem leiða af framangreindum EES-gerðum samkvæmt ákvörðunum á valdsviði framkvæmdastjórnarinnar líkt og gerð hefur verið grein fyrir hér að framan.

Virðingarfyllst,

F.h. ríkisskattstjóra

Rannveig Lind Bjargardóttir

Halldór Ingi Pálsson

Nefnda- og greiningarsvið Alþingis
B.t. efnahags- og viðskiptanefndar
Smiðju v. Tjarnargötu
101 Reykjavík

Reykjavík, 1. október 2026

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 3/2006 um ársreikninga (stærðarhlutföll, endurskoðunarmörk, skilafrestur o.fl.). Mál nr. 77 á 158. löggjafarþingi.

Viðskiptaráð þakkar fyrir tækifærið til að veita umsögn um ofangreint frumvarp. Frumvarp þetta var áður lagt fram á 157. löggjafarþingi (556. mál) en náði ekki fram að ganga. Það er nú lagt fram að nýju efnislega óbreytt. Viðskiptaráð skilaði umsögn um fyrra frumvarp og vísar til hennar eftir því sem við á.¹ Frumvarpið felur í sér breytingar á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006, þar sem meðal annars er lagt til að stærðarmörk félaga verði uppfærð til samræmis við reglur ESB, breytingar verði gerðar á endurskoðunarmörkum, breytingar gerðar á skilafrestum ársreikninga og að innleidd verði tilskipun um upplýsingagjöf tiltekinna stórra fyrirtækja.

Viðskiptaráð ítrekar stuðning sinn við meginmarkmið frumvarpsins um að dregið verði úr reglubyrði smærri fyrirtækja og að íslenskt regluverk verði fært nær því sem gildir innan EES. Ráðið telur þó tilefni til að ganga lengra í þá átt og vill af því tilefni bæta við þær athugasemdir sem komu fram í umsögn ráðsins á 157. löggjafarþingi. Viðskiptaráð leggur áherslu á að breytingarnar sem felast í frumvarpinu stuðli að einföldu og fyrirsjáanlegu regluverki. Í því felst að stærðarflokkun félaga sé samræmd þvert á löggjöf og fjárhæðarmörk verði endurskoðuð reglulega.

Viðskiptaráð leggur til að stærðarmörk verði hækkuð að þeim hámarksviðmiðum sem tilskipunin heimilar. Að mati ráðsins er ekki nægjanlegt að mörkin séu „innan

1 Sjá umsögn Viðskiptaráðs um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 3/2006 um ársreikninga (apríl 2026). Slóð: <https://vi.is/umsagnir/smaerri-felogum-veittur-rymri-frestur>

marka“ tilskipunarinnar, líkt og segir í greinargerð með frumvarpinu. Við innleiðingu EES reglna ætti að mati ráðsins almennt að nýta það svigrúm sem viðkomandi gerð veitir til að draga úr reglubyrði íslenskra fyrirtækja og tryggja að íslensk félög standi jafnfætis evrópskum.

Í greinargerð með frumvarpinu kemur fram að yrði tilskipun (ESB) 2023/2775 ekki innleidd í íslenskan rétt „væru stærðarviðmið íslenskra félaga lægri en í öðrum EES-ríkjum sem leiðir til þess að regluverk fyrir smærri félög yrði meira íþyngjandi hér á landi en í nágrannaríkjunum.“ Að mati Viðskiptaráðs gengur frumvarpið ekki nægilega langt til að tryggja samkeppnishæfni smærri félaga í þessu tilliti. Til samanburðar má nefna að dönsk ársreikningalöggjöf, sem innleiddi umrædda tilskipun, nýtir stærðarmörk tilskipunarinnar að fullu fyrir örfyrirtæki, lítil fyrirtæki og meðalstór fyrirtæki, auk þess að nýta heimild 9. mgr. 3. gr. tilskipunar 2013/34/ESB til allt að 5% námundunar fyrir örfyrirtæki og meðalstór fyrirtæki.² Frumvarpið felur samkvæmt framangreindu aðeins í sér að bilið sé minnkað, en ekki að því sé lokað.

Möguleiki örfélaga á einfölduðum skilum ársreiknings ætti ekki að standa í vegi fyrir því að stærðarmörk örfélaga verði hækkuð til samræmis við hámarksviðmið tilskipunarinnar.³ Hægt er að gera sjálfstæðar og þrengri kröfur um hvaða örfélög mega nýta hina einfölduðu skilaleið („hnappinn“). Frumvarpið byggir þegar á slíkri aðgreiningu, enda er með 2. gr. þess lagt til að örfélög með heildareignir yfir 200 m.kr. geti ekki nýtt hina einfölduðu skilaleið. Með öðrum orðum þarf hækkun stærðarmarkanna örfélaga ekki að leiða til samsvarandi rýmkunar á heimild til einfaldaðra skila.

Viðskiptaráð hvetur því til þess að svigrúm tilskipunarinnar verði nýtt til fulls við ákvörðun stærðarmarkanna lítilla félaga og örfélaga. Að því er varðar örfélög verði viðmið um meðalfjölda ársverka jafnframt hækkað úr þremur í tíu, og réttur til einföldunarheimildar við skil ársreiknings verði metinn sjálfstætt eftir eðli og umfangi.

Ráðið gerir enn fremur athugasemd við nýja 7. mgr. 98. gr., sbr. e-lið 5. gr. frumvarpsins, sem leiðir til endurskoðunarskyldu félaga með heildareignir yfir

² Sjá kafla 1 og kafla 2.6.3 í greinargerðinni með dönsku innleiðingarlögunum, sem og athugasemdir við 2., 3. og 8. tölul. 1. gr. frumvarpsins. Frumvarpið ásamt greinargerð má nálgast á eftirfarandi slóð: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/202312L00107>

³ Sjá minnisblað atvinnuvegaráðuneytisins til efnahags- og viðskiptanefndar, dags. 8. maí 2026, bls. 2 og 4. Slóð: <https://www.althingi.is/altext/erindi/157/157-2766.pdf>

1.500 m.kr. óháð öðrum viðmiðum, svo sem veltu og starfsfjölda. Samkvæmt tilskipuninni er ekki gerð krafa um endurskoðun ársreikninga lítilla félaga. Þá kemur ekki fram í áhrifamati með frumvarpinu hve mörg félög koma til með að falla undir hið nýja 1,5 ma. kr. eignaviðmið og ljóst er að hætta er á að hið sérstaka eignaviðmið geti leitt til aukinnar endurskoðunarskyldu í hópi lítilla og meðalstórra félaga, þvert á yfirlýst markmið frumvarpsins um einföldun regluverks. Þá ganga almenn fjárhæðarmörk endurskoðunarskyldu skv. frumvarpinu, 250 m.kr. vegna heildareigna og 500 m.kr. vegna hreinnar veltu, töluvert lengra en lágmarkskröfur tilskipunarinnar, enda gerir tilskipunin ekki kröfu um endurskoðun ársreikninga lítilla félaga.

Að lokum tekur ráðið undir það sem kemur fram í umsögn endurskoðendaráðs frá 157. löggjafarþingi um að íslensk lög skilgreini mun fleiri félög sem einingar tengdar almannahagsmunum en nokkurt annað land í Evrópu eftir breytingar á lögum um ársreikninga sem gerðar voru með lögum nr. 102/2020.⁴ Leiðir þetta til þess að gerðar eru auknar kröfur til umræddra félaga sem leiðir af sér aukinn kostnað og skerðir samkeppnishæfni. Viðskiptaráð telur nauðsynlegt að stjórnvöld bregðist enn frekar við þessari stöðu en gert er í fyrirbyggjandi frumvarpi. Óskýr eða huglæg viðmið eru enn fremur til þess fallin að skapa réttaróvissu og auka á atviksbundið mat stjórnvalda, sem er almennt óæskilegt í reglusetningu gagnvart atvinnulífinu.

Viðskiptaráð hvetur til þess að frumvarpið nái fram að ganga, með fyrirvara um framangreindar athugasemdir.

Virðingarfyllst,

Lísbet Sigurðardóttir
Lögfræðingur Viðskiptaráðs

4 Umsögn Endurskoðendaráðs um 556. mál á 158. löggjafarþingi. Slóð:
<https://www.althingi.is/altext/erindi/157/157-2123.pdf>